

PRIMORSKA BORBA

Poština plačana v gotovini.

Leto III. — Štev. 20.

Ajdovščina, 17. maja 1947

Cena 4 jugolire — 8 metrolir.

Boj za izvedbo in prekoračenje petletke je boj za srečnejšo bodočnost

Kako gozdarski in lesni delavci izvajajo petletko

Za gospodarstvo Slovenije, zlasti pa Slovenskega Primorja, je lesna produkcija velikega pomena, kajti les je naš najvažnejši izvozni izdelek, ki je tvoril skoraj 70% slovenskega izvoza; zato je potrebno, da v petletki posvečamo posebno pozornost našim gozdovom, tako za državni sektor, za lesne produktivne zadruge in za privatni sektor.

Državne gozdove v Primorju upravlja gozdno gospodarstvo s sedežem v Postojni. Revirji obsegajo okrog 40.000 hektarov gozda in potekajo od Trente do Snežnika. V postojnskem okraju so veliki gozdovi, ki so bili nekoč last Windischgrätzov, na Nanosu, Logatcu, Hrušici, Podkrajcu, Skočjanu, Planini, Za goro, na Javorniku in Debelem kamnu. V okraju Ilirska Bistrica so veliki državni gozdovi na Snežniku, in sicer: Mašun, Leskova dolina, Jurjeva dolina, Okroglinja, Gamance, Padežnica in Dleto. V goriškem okraju je mnogo lesa v Trnovskem gozdu, poleg tega so veliki gozdovi tudi v tolimskem in idrijskem okraju.

Pri nas je zelo razvita tudi lesna industrija. Večje žage se nahajajo v Postojni, St. Petru, Belskem, Ilirski Bistrici, Ajdovščini in drugod. Sedaj se obnavljata večji žagi tudi v Koritnici pri Knežaku in na Prestranku, ki bosta v nekaj tednih pričeli obratovati. Že v lanskem letu se je veliko naših gozdov, ki so bili med vojno opuščeni, znova pogozdilo. Posadili so okrog 200.000 sadik, večinoma jelovih in smrekovih; čeprav se je zaradi hude zime pogozdovanje zakasnilo, je bilo v aprilu v glavnem dokončano. Bile so sicer lani še težave, ker je primanjkovalo sadik, toda v lanskem jeseni in letošnjem aprilu je bilo posejanega precej semena, iz katerega bodo zrastle pod vseh do štirih letih dobre sadike.

V spomladanskih mesecih je bilo potrebno očistiti gozdove grmovja, srobiti, prav tako pa znova posejati predele ob stari meji, ki jo je italijanska fašistična vojska uničila več kot 100 ha. V sedanjem času, v maju in juniju, pa je glavno razdobje za pobiranje mehkega lesa, zlasti smrekovega in jelovega. Sečnja je treba opraviti, dokler je drevje še v soku in okrog mesec dni ležijo posekana debela obeljena, da se les v gozdu posuši. Delo je že porazdeljeno in sečnja vodijo gozdarji po revirjih. Letošnji plan sečnje bomo morali izvršiti kljub težavam, ki bi nas ovirale pri izvedbi. Poleg delavstva, ki je zaposleno v državnih gozdovih, je potrebno, da tudi lesne produktivne zadruge izvedejo pravilni način sečnje v gozdovih zadržnikov, in prav to velja tudi za privatnike.

Gozdno gospodarstvo v Postojni si je napravilo točen proizvodni plan za leto 1947, po katerem je delo razdeljeno, in delovne enote že izvršujejo naloge. Iz mehkega lesa, to je predvsem smrekovega in jelovega, se bo 79% porabilo kot hlodovi za žage za izdelavo najrazličnejših lesenih izdelkov, 1% se bo uporabil za izdelavo furnirske hlodovine, kar bodo delali v tovarnah vezanih plošč v St. Petru in Ilirski Bistrici, 4% bo šlo za ostrišja in podobno pri obnovitvenih delih, kar bodo potrebovali obnovitvene zadruge, 8% se bo porabilo za jamski in celulozni les, 8% pa za razne tramove. Iz trdega lesa, po večini bukovega, pa bo šlo 12% za žage, 2% za furnirje, 5% za železniške pragove, iz 81% pa bodo izdelovali drva in oglje. Odpadki iz lesne industrijske predelave se bodo uporabili za izdelavo sten pri barakah in raznih zabojih, kar izdelujejo predvsem v Ajdovščini. Iz najdrobnejših odpadkov — žamanja pa izdeluje tovarna Fallersa v Il. Bistrici lesovinske plošče.

Da bo lesna produkcija potekla čim bolj uspešno in da bo delo gozdarjev čim lažje, se bo v tem letu izboljšalo tudi mnogo prometnih vezi in raznih obratov. Okrog 500 km cest po gozdovih se stalno vzdržuje, letos pa bodo gradili 2-3 km ceste na Javorniku in Hrušicu. Z izboljšanjem cest bomo lahko vse debelejšje veje in lubje spravili v promet in ne bo več tako nepotrebnih odpadkov, ki bi gnili v gozdovih. Poleg tega so letos že pričeli obnavljati tri gozdarske hiše na Snežniku, ki bodo končane v dveh mesecih; na žagi v Postojni gradijo garažo za šest avtomobilov, ki bo končana v enem mesecu, v lesnih tovarnah

v St. Petru pa gradijo bazen za namakanje hlodov, ki bo obsegal 1200 m². V načrtu pa je, da se bodo v letu 1947 obnovile še tri gozdarske hiše na Javorniku, v žagah na Belskem, v St. Petru in v Tomšičevi žagi v Il. Bistrici bodo postavili prhe, da se bodo tamkajšnji delavci lahko večkrat okopali. Nameravajo pa povečati tovarno vezanih plošč v St. Petru, da bo potem vsa produkcija usmerjena na tekoči trak. Računajo, da se bo s povečanjem tovarne in z nabavo potrebnih strojev produkcija podvojila.

Veliko pažnje je treba posvečati čuvanju gozdov pred požari, ki so zlasti nevarni ob železniški progi. Do sedaj se je dogodil tak primer v revirju Plaulne, ki pa je bil takoj udušen in ni povzročil škode. Izdani so podrobni predpisi za varstvo gozdov, ki se jih je treba strogo držati. Gozdni

čuvaji stalno pregledujejo gozdove ob železnici, da lahko vsak primer ognja takoj v začetku pogase.

V preteklosti je bil položaj gozdnih delavcev zelo težak, ker so jih lastniki gozdov neomejeno izkoriščali. Sedaj, ko imamo ljudsko oblast, pa lahko delavci najdejo svoj pošten zaslužek. Potrebno bo še marsikaj ukreniti, da bodo imeli gozdni delavci vse ugodnosti, ki se nudijo delovnemu človeku v novi Jugoslaviji. V gozdovih so sedaj povsod postavljene norme in delo se vrši v akord, na žagah pa teče že 80% dela po normah. Večje število delavcev na žagah je postalo udarnikov. Učenci v gospodarstvu iz lesnih tovarn obiskujejo sedaj tečaj v Idriji. Vsekakor pa bodo morale sindikalne organizacije gozdnih in lesno-industrijskih delavcev posvečati še več pažnje vzgojnemu in fizikalnemu delu med svojim članstvom.

Petletni gospodarski plan se torej izvaja tudi v gozdarstvu in v lesnih tovarnah. Naloga vseh delavcev in uprav pa je, da bodo še bolj izboljšali obrate in s tekmovalnim poletom dvignili produkcijo.

Tovariš Lepčičar Anton, delavec iz lesne tovarne Sicla v St. Petru, je štirikrat postal udarnik, ker je skrbel za redno obratovanje sušilnice in furnirskih strojev

Okrajni ljudski odbor Sežana je sprejel gospodarski načrt

V nedeljo, 11. maja, je bilo prvo zasedanje ljudskega odbora za sežanski okraj, ki se ga je udeležilo 49 odposlancev in 110 drugih predstavnikov. V otvoritveni besedi je tovariš predsednik Petrinja Danilo pozdravil navzoče ter poudaril izredno važnost zasedanja, ker bo na njem sprejet gospodarski plan za leto 1947. In več drugih važnih sklepov. Po izvolitvi delovnega predsedstva in verifikacijske komisije je tov. Petrinja Danilo v izčrpnem gospodarskopoličnem referatu pokazal naloge delovnega ljudstva sežanskega okraja v borbi za izvedbo in prekoračenje prve petletke. Okrajni izvršni ljudski odbor je nato podal izčrpen poročilo o delu vseh svojih odsekov, nakar so odposlanci v razpravi stavili razne predloge in omenili težave pri delu na vaseh.

Najvažnejša točka je bila sprejetje gospodarskega plana za leto 1947. Tovariš Boštjančič Stana, poverjenica za

gospodarstvo, je povedala, da znaša skupna investicija 77.622.300 lir. Zemljepisni in gospodarski položaj sežanskega okraja ustvarja nujne pogoje, da storimo vse, kar je danes možno, za splošni dvig gospodarskih podjetij in ostalih ustanov, ki bodo nedvomno znižale pasivnost ozemlja. V tekočem letu bodo osnovana razna gospodarska podjetja, ki bodo znatno okrepila gospodarstvo. Dober del investicij pa je predviden tudi za obnovo porušenege podeželja.

V letošnjem letu bo ustanovljeno okrajno gradbeno podjetje z začasnim sedežem v Divači, za kar je odobrena investicija 1.065.600 lir. To podjetje bo v tesni povezavi z okrajno načrtno komisijo skrbelo za obnovo vasi in mest ter za zgraditev novih objektov, ki bodo služili delavcem in kmetom. Z osnovanjem podjetja je zagotovljena trajna in dobra zaposlitev zidarjev; obenem pa bo treba skrbeti

Industrializacija države in uvajanje planskega gospodarstva sploh pomeni v novi Jugoslaviji zanesljivo neposredno izboljšanje življenjskega standarda naših narodov, naših delavcev, naših kmetov, naših državljanov sploh.

MARSAL TITO

Odkup češeni je danes naša najvažnejša naloga

Češnje so sad, ki je za toplejše delezele Primorske velikega gospodarskega pomena. Vsa Vipavska dolina, istrski predel v okraju Sežane in v okolici Kopra, Brda in okolica Gorice pridelajo veliko češenj, ki pa v prejšnjem času, ko trgovine še ni vodila ljudska oblast, ampak le posamezniki, niso prinašale kmetom primerne dohodke. Še lansko leto se je včasih dogodilo, da so cene češenj odločale po oddaljenosti trga in po ponudbi ter povpraševanju. Tako na primer je bila lani določena cena 22 lir, v Ajdovščini so se te cene držali, v Postojni pa so nekateri posamezniki v prvih dneh prodajali češnje po 80 lir, kasneje pa je cena padla na škodo kmetov pod uradno določeno.

Ker pa sedaj naša ljudska država vodi načrtno gospodarstvo, zato tudi ona določa cene, enotne in stalne za vse kraje. To je možno izvajati, ker je razdelitev načrtna. Nabavna cena za kmeta znaša sedaj 30 lir za kg, prodajna cena za kupce pa bo znašala v naših krajih okrog 40 lir. Češnje se bodo prodajale po vsem Slovenskem Primorju in po Sloveniji, višek pridelka pa se bo izvažal v inozemstvo, predvsem v Prago in na Dunaj. S tem, ko izvažamo ta naš domači pridelek, dobimo v inozemstvu na razpolago denarje za nabavo raznih strojev, ki jih potrebujemo v izvajanju petletnega plana industrializacije in elektrifikacije. Iz okolice Kopra pa se češnje izvažajo tudi v Trst v tolikšni količini, kot jo potrebuje tržiško prebivalstvo. Zagotovljeno je, da bodo naši kmetje lahko prodali po polovični ceni tudi slabe, nagnite češnje, ki jih bomo potrebovali za destilacijo, kar se bo vršilo v podjetju »Destilacija in predelava sadja« v Ajdovščini.

Odkup češenj od kmetov vršijo nabavno prodajne zadruge, oziroma nji-

hove poslovalnice. Od nabavno prodajnih zadrug pa češnje nakupuje podjetje »Vino-sadje« v Ljubljani, ki je republiškega značaja in ki ima svojo ekspozituro v Slovenskem Primorju. Med podjetjem in nabavno prodajnimi zadrugami so sklenjeni dogovori o medsebojnem sodelovanju pri organizaciji odkupa, izvoza in razdelitve pridelkov. Nabavne prodajne zadruge zagotovo pravočasno izvršitev odkupa, potem pa odkupljeno blago tudi sortirajo in ga čim bolj hitro spravijo na razpolago za nadaljnji izvoz.

Letina češenj je letos na Vipavskem srednje dobra, v Istri so pridelali nekoliko manj kot lani, izredno dobra pa je v Brdih. Poleg češenj pa pride v poštev za odkup tudi razna zelenjava, tako na primer v Istri grah, pomladanski krompir, jagode, cvetača, špinaca, špargliji in radič; po Goriškem pa bo prišlo v poštev v prihodnjih mesecih razno drugo sadje.

Kmetje so odkup češenj sprejeli z velikim zadovoljstvom, saj vidijo, da na ta način preskrbe s sadjem neposredno delavce in nameščence, brez neposrednih vmesnih velikih prekupčevalcev, ki so včasih na ta račun vlekli masne dobičke. Prva pošiljka češenj je bila poslana v nedeljo, dne 11. t. m., iz Sempasa, kjer so kmetje z zadovoljstvom oddali prav vse češnje, razen tistih, ki so jih obdržali za svoje domače potrebe.

Do 15. maja je bilo zbranih in odposlanih v Ljubljano iz Kopra že 35.000 kg češenj in 34.000 kg graha, iz Ajdovščine pa okrog 15.000 kg češenj. Poleg tega so iz Kopra poslali potrebno količino češenj in graha tudi delovnemu ljudstvu v Trstu.

Naši kmetje z zadovoljstvom oddajajo češnje, saj vidijo, da jim je na ta način zagotovljen zaslužek, delavci in nameščenci pa bodo s tem prejeli tudi potrebno količino sadja.

za vzgojo novih mladih zidarjev. Podjetje bo povezano z obnovitvenimi zadrugami in jim bo nudilo pomoč pri nabavi materiala, izdelovanju načrtov itd. Gradbeno podjetje bo sprejelo v delo vse večje zgradbe.

Z začasnim sedežem v Divači bodo ustanovili okrajno avto-prevozniško podjetje »Kras« z mehanično delavnico, v kar bodo vložili 1.665.000 lir. To podjetje bo tesno sodelovalo z okrajnimi podjetji, skrbelo bo za hiter prevoz naših pridelkov, za oddajo mleka in na splošno bo oskrbovalo potrebe okraja. Preskrbeli so si tudi avtomehanično delavnico v Divači, ki bo skrbela za popraviljanje prevoznih sredstev.

V bivšem herpeljskem okraju se nahajajo tri mizarske delavnice, ki bodo združene v eno s sedežem v centralno delavnico v Divači ter z več poslovalnicami oziroma podružnicami. Mizarska delavnica bo v začetku izključno delala za obnovo izdelovanih normiranih oken in vrat, kasneje bo v večjem obsegu izdelovala razno pohištvo. Novo osnovano podjetje bo lahko zaposlilo nad sto delavcev.

V Kozini bodo zgradili javno tehtnico, za kar je odobrenih 233.100 lir. Tehtnica bo služila pri prodajanju drv na drobno, kar je glavni zaslužek našega ljudstva v okolici Herpelja.

V Kozini bodo zgradili tudi tovarno pokalic in sodavice, za kar je odobrenih 1.898.100 lir. Primeren prostor za to tovarno je že določen in bo treba takoj začeti s pripravljalnimi deli.

Velike težave so v okraju radi nabave živinske krme. Večina podeželja je izrazito kraškega kamnitega značaja, dočim so nekateri gosti predeli, n. pr. Slavniki, dobro zaraščeni z visoko travo. Zato bodo na Slavniku zgradili velik hlev, ki bo lahko sprejel od 600 do 800 glav živine poleti in v jeseni, preko zime pa bodo lastniki imeli živino v svojih vaških hlevih. Zgradili bodo tudi napajališče za živino in vodovod. Hlev bo zadržnega značaja; okrajni odbor je za te zgradbe vnesel v načrt 1.000.000 lir, potrebno pa bo sodelovanje vsega ljudstva s prostovoljnimi delom.

V Lokvi in Komnu bodo gradili okrajno mlekarno, za kar je odobrena vsota 1.332.000 lir. Kapaciteta zbiralnice mleka bo znašala približno 20 hl dnevno. Potrebno bo zgraditi

4 km vodovoda in rezervoar. Mlekarna bo imela tudi oddelke za izdelavo sira in masla.

Za obnovo cest in mostov bo znašal kredit 1.000.000 lir. Gradili bodo cesto Artviže-Rodik, ki bo dolga približno 6 km. Te ceste se bodo posluževale tudi okoliške vasi.

Za obnovo podeželja bo znašal kredit 62.937.000 lir. Skupno bodo v coni B obnovili 318 objektov. Prejeli so že redne kontingente semena, ki so ga razdelili med obnovitvene zadruge, in prve kontingente rezanega lesa. V pričetku obnove se bosta obnovili tudi šoli v Hrastovljah ter v Masličah. Dokončno bodo obnovili tudi dijaški dom v Herpeljah, za kar je odobren kredit 335.000 lir.

Na Rižani bodo gradili veliko državno stavbo, za kar znaša kredit 20.000.000 lir, v kateri se bo nahajala mesnica, trgovina s tekstilijami in železnino, gostilna, mlekarina, mehanična delavnica z garažo, skladišče za umetna gnojila ter dvorana za kulturno udejstvovanje; v prvem nadstropju bodo tudi prostori za stanovanja. S tem bo nudena vsestranska pomoč predelu Istre, ki se nahaja v najslabšem gospodarskem položaju. Prva dela pri graditvi so se že začela.

Izvedla se bo elektrifikacija v vaseh Kravji potok, Gročana, Vrhpolje, Nasire, Ocizla, Prešnica, Skadanščina in Vrabče.

Skupščina je predlagani gospodarski načrt soglasno sprejela. Nato so sprejeli še finančni proračun za leto 1947, ki obsega proračun okrajnega ILO v znesku 47.491.318 lir izdatkov ter prav toliko dohodkov, proračuni KLO pa znašajo 10.508.682 lir. Za uravnoteženje proračunov pasivnih KLO-jev bo črpal okraj iz svojih proračunskih sredstev, odnosno iz viškov dohodkov proračunskega aktivnih KLO.

Nato je sledilo poročilo okrajnega ljudskega sodišča, spremembe v mestih okrajnega ILO in izmene nekaterih ljudskih sodnikov, končno pa je skupščina še odobrila nagrade za člane izvršnega odbora, ki ne prejemajo rednih plač kot ostali uslužbenci. Po služajnostih so ob zaključku sprejeli pozdravne resolucije maršalu Titu in predsedniku vlade LRS. Sklepi skupščine so silno važni in naloga odposlancev je, da te sklepe prenesejo na teren in jih uresničijo v življenju.

Slovansko gibanje se bori za ustvaritev trajnega miru v svetu

Pred odhodom iz Moskve je dal predsednik Vseslovenskega komiteja generalni major JA Božidar Maslarič dopisniku Tassa naslednjo izjavo:

Slovanski komiteji ZSSR, Jugoslavije, Poljske, Bolgarije in Češkoslovaške so široko razširili sklepe prvega poveljnega Slovankega kongresa, ki so naleteli na soglasno odobravanje vseh slovanških narodov. Novo slovanško gibanje, ki je vzniklo in zrastle kot antifašistično demokratsko gibanje, je odigralo koristno vlogo v zmagovalnem boju slovanških narodov proti fašizmu. Slovanške organizacije se skupno z drugimi antifašističnimi demokratskimi mednarodnimi organizacijami vztrajno bore proti hujšakem na novo vojno, za ustvaritev trdnega miru po vsem svetu. Krepe se in širijo kulturni stiki med slovanškimi

državami. V Jugoslaviji, na Poljskem, Češkoslovaškem in v Bolgariji, v državah ljudske demokracije, so ustvarjeni vsi pogoji za širok razvoj ustvarjalnih sil in sposobnosti narodov, ki so mnogo prispevali k svetovni zakladnici znanosti in kulture.

Ideje novega slovankega gibanja so se razširile med naprednimi slovanškimi izseljenci v ZDA, Angliji, Kanadi, Palestini, v državah Latinske Amerike, Avstriji in na Novi Zelandiji, kar je nadaljnja utrditev in razvoj bratskega prijateljstva z naprednimi Slovani v teh državah.

Sredi junija bo v Varšavi prihodni redni plenem Vseslovenskega komiteja, ki bo določil nadaljnji načrt dela in razpravljal o sklicanju drugega kongresa v letu 1948.

Koroško ljudstvo zahteva izpustitev protifašističnega borca Prušnika

Delegacija bivših koroških partizanov je obiskala šefa britanske civilne uprave v Celovcu polkovnika Stimsona in mu izročila protest koroških partizanov proti ravnanju okupatorskih oblasti s sekretarjem pokrajinskega odbora Osvobodilne fronte za slovensko Koroško Karlom Prušnikom, ki je po obsodbi britanskega vojaškega sodišča v zaporu Karlau pri Gradcu. V protestu je rečeno:

»Bivši partizani iz železne kaple se kot predstavniki bivših partizanov iz okraja Velikovec obračajo na vas z intervencijo, da se takoj pusti na svobodo naš tovariš Karel Prušnik. Naša prošnja

je upravičena s temi ugotovitvami:

Karel Prušnik je bil eden od prvih organizatorjev oboroženega odpora Koroških Slovencev proti Hitlerjevemu fašizmu ter eden od prvih najpomembnejših borcev za demokracijo in svobodo koroških Slovencev. Njegovo obsodbo občutimo kot hudo krivico, ker je Prušnik znan iz bojev kot dosleden antifašistični bореc za svobodo in demokracijo in kot dober in iskren tovariš. Obsodo sekretarja pokrajine odbora za Slovensko Koroško in naredbo o prepovedi nošenja slovenskih nacionalnih zastav, smatramo kot nedostojne in neutemeljene.

Primorsko ljudstvo v coni A zahteva Ljudski dom

Okrog 60 delegatov, zastopnikov antifašističnih in množičnih organizacij, slovenske mladine in žena, slovenskih književnikov in gospodarstvenikov, zastopnikov Slovencev iz Gorice, Slovenske Benečije in Kanalske doline, je zborovalo 9. maja dopoldne v Gorici in razpravljalo o Ljudskem domu, ki so ga zaplenile zavezniške oblasti in ga nočejo vrniti.

Delegati so sprejeli na zborovanju resolucijo, v kateri poudarjajo, da fašistični dokumenti iz leta 1933 neizpodbitno dokazujejo, da so se fašisti protipostavno, zvičajno in sleparsko polastili tedanjega Trgovskega doma z namenom, da odvzamejo Slovincem kulturno središče. Ker so pa hoteli Slovence čim

bolj moralno ponižati, so njihovo kulturno središče preimenovali v »Casa del Fascio«, v trdnjavo protislovenskega delovanja.

V resoluciji je dalje rečeno, da hoče sedaj ZVU spraviti Ljudski dom znova v protislovenske roke, posluščujoč se starih fašističnih odlokov, namesto da bi poslopje vrnila pravemu lastniku — slovenskemu goriskemu ljudstvu.

Zastopniki 60.000 Slovencev, ki bodo po sklepih mirovne pogodbe prišli pod Italijo, so v imenu vseh teh Slovencev obljubili, da ne bodo nikdar priznali krivice, ki se jim godi in da bodo vedno zahtevali vrnitev krivično odvzetega Ljudskega doma.

Ni govora o ameriški pomoči Grčiji, ampak o izkoriščanju Grčije v nazadnjaške namene

V zvezi s sklepom ameriške vlade o »pomoči« Grčiji je dal generalni sekretar EAMA Parcalides dopisniku AFP izjavo o stališču grških demokratskih strank do tega sklepa. Parcalides je med drugim izjavil:

Ni treba govoriti o ameriški pomoči Grčiji, ampak o izkoriščanju Grčije v določene politične namene. Predsednik Truman in grška vlada izkoriščata v ostalem neko dvoumnost, kajti ZDA ne dajejo pomoči Grčiji in grškemu ljudstvu, ampak sedanemu režimu, ki ga hočejo obdržati na oblasti in okrepiti njegovo vojaško zmogljivost. Grčija je sedaj figura na ameriški šahovnici, ki se bo gibal po zahtevah washingtonske politike, celo če bi bilo to v nasprotju z najbolj očitnimi koristmi Grčije.

Parcalides je nadalje izjavil, da je dovolj, če se prečitajo govori predsednika Trumana in senatorja Vandenberg ter članki Walterja Lipmanna, in takoj se spozna, da hočejo ZDA predvsem zapreti Dardanele in odstraniti vsak riziko v zvezi z njihovim nadzorstvom nad petrolejem na Srednjem vzhodu.

Po besedah generalnega sekretarja EAM-a bo ta cilj dosežen po političnem nadzorstvu s pomočjo subvencij grški lutkovni vladi in po vojaškem nadzorstvu s pomočjo strateških oporišč na grškem ozemlju.

O ameriški »pomoči« Turčiji je generalni sekretar EAM-a Parcalides na koncu izjavil, da bodo ZDA dale finančno pomoč državi, ki ima nesporno fašistični in protidemokratski režim.

Avstrijsko delavstvo noče praznih obljub, temveč zahteva kruha

V vsej Avstriji narašča nezadovoljstvo zaradi težkega stanja prehrane prebivalstva, ki traja že več tednov. Velike množice delavcev in žen v vseh rajonih Dunaja so imele zaradi tega stavke in demonstracije ter zahtevale obljubljeni živila, kaor tudi povisane tedenske obroke živili.

Ze v ponedeljek zjutraj so delavci v vseh večjih tvornicah prenehali z delom. Okoli poldneva so se na ulicah formirali številni sprevodi, pri katerih so bili navzoči tudi komunisti, socialisti in partijsko neopredeljeni delavci, žene in mladina.

Delavci so nosili transparente s parolami: »Dajte nam več kruha in naš krompir!«, »Ukinite nacistične davke!«, »Zahtevamo izenačenje cen in plače!«.

Delegacija delavcev in žena je obiskala kancelarja Figla, ministra za poljedelstvo Krausa in ministra za prehrano Zachmeistra. Množica je pred poslopjem predsedstva vlade demonstrirala z vzkliki: »Lačni smo!«, »Hočemo nove volitve!«. Delegacija je energično izjavila, da noče praznih obljub, ampak da zahteva kruha.

Namesto da bi storili potrebne korake za izboljšanje prehrane lačnih mno-

žic, sta zahtevala šef policije dr. Klausner in zunanji minister dr. Gruber, da jim zavezniške oblasti pomagajo pri njihovih ukrepih proti demonstrantom. Sovjetski predstavnik generalmajor Lebedenko je bil mišljenja, da se ni treba vmešavati v demonstracije avstrijskega prebivalstva. Istega mišljenja je bil tudi francoski predstavnik. Preden je padla odločitev, so se demonstracije mirno končale.

Kakor poroča dopisnik Reuterja John Pitt, je avstrijska vlada po večerajšnjih demonstracijah in stavkah širokih ljudskih množic, delavcev, žen in mladine, proti stradanju in nerednim obrokom sklenila prositi pri zavezniški kontrolni komisiji za dovoljenje, naj bi bila policija v bodoče bolj oborožena kakor doslej. Sprejet je bil tudi sklep, da se bo avstrijska vlada pogajala hkrati o bolj-ši oborožitvi varnostne policije v okupacijskih conah.

V zvezi z omenjenimi demonstracijami, pri katerih je lačno prebivalstvo zahtevalo obljubljene obroke kruha in krompirja, je avstrijski kancler dr. Leopold Figl izjavil, da vlada ne bo dopustila, da bi jo motili pri delu z »neodgovornimi« demonstracijami.

Stavke španskih delavcev se širijo v splošen odpor proti fašizmu

Po vesteh pariškega dopisnika »Reynolds Newsa« se stavke delavcev v Španiji vedno bolj širijo v obsejni ljudski odpor proti Francovemu režimu. Stavke so kljub uradnemu poročilu iz Madrida, da je stavka v Bilbao že končana,

paralizirale celoten promet v večjem številu pristanišč. Franco je poslal v pristanišča, kjer stavkajo, falangistična ojačenja, vendar dokazuje borba španskih delavcev, — piše dopisnik »Reynolds Newsa« — da je nastopila resna

razpoka v Francovem fašističnem režimu.

Laburistični tednik »People« smatra, da se lahko te velike stavke spremenijo v odkrito vstajo. V znamenju solidarnosti z delci iz Balbaa je pričelo stavkati 5000 delavcev v Madridu in Barceloni, ki so se odzvali pozivu narodnega sveta gibanja odpora.

Da bi preprečil razpad svojega režima, je Franco izdal poleg obstoječih zakonskih predpisov proti stavkam tudi izredne ukaze, ki določajo smrtno kazen

za vsakega, ki »sabotira« ali organizira in sodeluje v stavkah, naperjenih proti vladi.

POZIV SVETOVNE SINDIKALNE FEDERACIJE ZA POMOČ BASKISKIM DELAVCEM

Generalni sekretar Svetovne sindikalne federacije Louis Saillant je poslal vsem sindikalnim organizacijam sveta ter demokratskim in naprednim organizacijam držav članic Organizacije ZN brzojavke v zvezi s stavko delavcev v Bilbao, v katerih med drugim pravi:

»Svetovna sindikalna federacija pozdravlja hrabre baskijske delavce, ki se borijo za svoje življenjske pogoje in ki so z navdušenjem in prepričanjem odgovorili na prvomajski poziv naše sindikalne organizacije.«

V brzojavkah se dalje ugotavlja, da je treba v zvezi s stavko baskijskih delavcev »nemudoma pokazati mednarodno solidarnost. Sindikalne organizacije in demokratska združenja vseh držav bodo poslala zahteve in izrazile solidarnosti Zdrženim narodom in svojim vladam.

OB PETI OBLETNICI SMRTI NARODNEGA HEROJA TONETA TOMŠIČA

»Gremo naprej, tovariši, brez vas, a naša kri ob vaši se je užgala, njen ogenj obsijal je našo pot« Matej Bor

21. maja 1942 je zazijal nov grob. V vrstah slovenskega narodno-osvobodilnega gibanja je nastala vrzel, globoka in občutna: padel je pod fašističnimi krogami eden izmed najboljših borcev za evobodo in enakopravnost slovenskega naroda, voditelj in heroj — Tone Tomšič.

Vse njegovo življenje je bilo zvezano z delom in borbo za boljše bodočnost. Že kot srednješolec je spoznal vso gnolobo reakcionarnih politikov, ki so očitno vodili slovenski narod v pogubo. Ljuboznan do svojega naroda in ekrb za njegovo bodočnost je tovariša Toneta leta 1928. privedla v slovensko delavsko gibanje in postal je še isto leto član Zveze

boju. Nove sile so prevzele v roke usodo slovenskega naroda in ga vodile skozi boj, žrtve in trpljenje do zmage, do lepše bodočnosti.

Toda še preden je zasijala svoboda slovenskemu narodu, je padel njen najboljši bореc. Leta 1941. leta so ga agentje Gestapa aretirali in ga zverinsko mučili. Enajstkrat so ga mučili do nezvesti, toda okupatorski rablji na noben način niso mogli iztisniti iz njegovih ust nobene- ga iz muk rojenega stoka, še manj pa kakršne koli besede. Prevažali so ga iz ene mučilnice v drugo, iz Ljubljane v Št. Vid, iz Begunj v Gradec in spet v Ljubljano. 16. maja 1942 je bil pred itf-

v prid delovnega ljudstva. Zavedajo pa se, da takih ljudi nova Titova Jugoslavija najbolj potrebuje danes, ko smo pričeli z izvajanjem petletnega plana. Plan bo treba prekoračiti, to vedo že naši najmlajši. Za prekoračenje plana pa niso potrebne samo nove tovarne, stroji, železnice itd. V petletnem načrtu bomo predvsem potrebovali novih kadrov. Brez tehnikov, inženirjev, mehanikov itd. nova industrija ne bo mogla nuditi tega, kar bi sicer lahko. Vse to so pionirji, učenci v mladinskem domu v Št. Petru že večkrat pretresali. Prispevati pa hočejo tudi oni k petletnemu planu. Kako napravijo? »Majhni smo še, moči nimamo še dovolj, da bi lahko šli na progo Samac—Sarajevo, časa nimamo, ker moramo hoditi v šolo ... Kaj napraviti?« Dolgo je pionirski odred modroval, naposled pa so se odločili, da bodo največ doprinesli k petletnemu planu s tem, če se bodo pridno učili in se vsestransko zanimali za predmet, ki si ga bodo izbrali v poklicu. »Obvladati hočemo odlično ono stroko, za katero se bomo odločili«, pravijo vsi vprek, ko se konča sestanek. Kar so sklenili pionirski, ee že praktično izvajajo. Učni uspehi se dnevno dvigajo. Najboljši učenci in dijaki nudijo v študijskih bralnih krožkih vso pomoč onim, ki še niso toliko razviti. S časom zelo štedijo. »Škoda je vsakega hipa v brezdelnem stanju,« pravijo, kakor pravijo odrasli ljudje. In res, nepotrebne igre jih ne pritegnejo več v svoj krog. Pač pa posvečajo čimveč časa za fizkulturo. Vsi se zavedajo, da bodo le tako postali fizično in duševno močni ljudje, ki bodo v resnici znali preobraziti svet, tako kot nareka Titov petletni načrt. Torej, čim več sonca, fizkulture in učenja, to je geslo pionirčkov v domu »Toneta Tomšiča«. Pod tem geslom in na liku vzornega človeka, borca, revolucionarja in heroja Toneta Tomšiča rastejo in se vzgajajo mladi korenjaki.

Tone Tomšič, padli heroj v borbi za osvoboditev, naj bo vzgled vsem bodočim rodovom!

komunistične mladine Jugoslavije. Od tedaj je bilo vse njegovo življenje tesno zvezano z bojem slovenskega delovnega ljudstva. Leta 1929. je kot sovrstnik predstraže delavskega razreda postal član Komunistične partije Jugoslavije. Njegova pot je bila odslej pot revolucionarja.

Kot bореc za svobodo delovnega ljudstva je bil tovariš Tone Tomšič izpostavljen neprestanemu preganjanju koroškevsko-natlachenovske policije in zandarmeske. Iz prostosti v zapor, iz zapora v prostost in epet v zapor, to je bila njegova pot v letih, ko je Komunistična partija z naporom vseh svojih sil skušala rešiti usodo jugoslovanskih narodov, izdanih in prodanih od njihovih ministrov, generalov in banov.

Od lijanskim sodiščem v Ljubljani obsojen na smrt in pet dni nato ustreljen. Kakor je bilo njegovo življenje slika nezlomljivega borca, tako je bila tudi njegova smrt — smrt junaka.

Zivljenje in smrt tovariša Toneta Tomšiča nam potrjujejo eno: doba, ko je bilo hlapčevstvo bistvena označba slovenskega človeka, je pri kraju, kakor je pri kraju oblast tistih, ki so hoteli za vselej imeti pred seboj Slovenca-hlapca. Na Slovenskem je vstal človek novega kova, Slovenec novega tipa, bореc in revolucionar, ponosen in evoboden. Tovariš Tone Tomšič je bil med oblikovalci novega slovenskega človeka in hkrati njegov najlepši primer. Zato njegov spomin v slovenskem narodu ne bo ugasnil, marveč ga bo spremljal na vsej njegovi poti.

OB LIKU TONETA TOMŠIČA SE VZGAJA NAŠA MLADINA

Pet let je že, odkar je padel Tomšič. V Št. Petru na Krasu stoji mladinski dom, ki ponosno nosi njegovo ime. V njem so otroci padlih borcev, brez staršev, revnih družin; včasih so bili taki najmlajši prepušteni cesti, ljudska oblast pa danes posveča materam in otrokom veliko skrb, zato se vzgoja najmlajših vrši v naprednem duhu; vsi hočejo postati zavedni člani one človeške družbe, katero jim je začrtal v svojem življenju njihov vzor — Tone Tomšič. Majhni so še, toda postati hočejo prav tako delovni in požrtvovalni pri vsakršnem delu

Na dan obletnice njegove smrti bodo napravili posebno prireditev, s čimer hočejo potrditi, da mu bodo še za naprej sledili in tako ohranili v svetli luči ime, ki ga nosi njihov dom. Zlasti pa bodo poglobili vzgojo pionirjev mladinskega doma v tednu matere in otroka, v katerem bo vse naše ljudstvo posvetilo svoje napore prizadevanju za srečnejšo bodočnost naših mater in naših mladih rodov.

PRIMORSKO LJUDSTVO JE NAVDUŠENO SPREJELO KOROŠKE PEVSKE ZBORE IN FOLKLORNO SKUPINO

„Koroški Slovenci ne bomo prenehali z bojem, dokler ne bomo priključeni k Titovi Jugoslaviji“

»Nmav čez izaro« je pesem, ki kaže trpljenje koroškega ljudstva, »Svobodna Slovenija« pa izraža njegovo borbena zahtevo po priključitvi k Jugoslaviji

Koroško ljudstvo se je že od nekdaj borilo za priključitev k Jugoslaviji. Zlasti pa je pokazalo svojo odločno voljo v dneh, ko se je vodila mirovna konferenca v Moskvi. Tiste dni so koroški Slovenci zažareli v novem upanju. Brzojavke, resolucije in protestna pisma so se naglo množile. Pošiljali so jih v Beograd, v Moskvo, socialistično deželo miru in pravice. Njihovo število je bilo brezkončno. Vse pa so kot en glas odločno zahtevale trdno voljo borbenega koroškega ljudstva: »Mi smo Slovenci in hočemo priključitev k materi Jugoslaviji, samo v novi Jugoslaviji je moč naš obstoj in napredek!« Nadalje so govorile o velikem terorju, s katerim se znašajo nad njimi bivši nacisti, o preganjanju njihovih najboljših protifašističnih borcev. Skratka, protestov proti zavezniškimi okupacijskim oblastem in pozivov predstavnikom vseh bratskih in svobodoljubnih narodov sveta, naj jih podprejo v njihovi pravični borbi, ni nikoli zmanjkalo.

Dnevno so se sestajali odposlanci raznih držav, zunanji ministri štirih velesil so reševali nemške in avstrijske probleme. Šef jugoslovanske delegacije, tovariš Edvard Kardelj, se je odločno boril za jugoslovanske pravice, podpirala ga je velika bratska Sovjetska zveza. Delovno ljudstvo vsega sveta je konferenco vestno zasledovalo in podpiralo pravične zahteve. Brzojavke, resolucije in protestna pisma pa so se dnevno kopičile. Iz pisem je čedalje bolj odsevala odločnost in borbenost malega, toda silnega koroškega ljudstva, ki ne bo nikoli odstopilo od svojih pravičnih zahtev. Vse to pa je zelo dražilo avstrijskega zunanjega ministra dr. Gruberja, ki je kričal vrsto neresničnosti in z njim vsa zapadna reakcija. Vse delovno ljudstvo sveta danes ve, kaj pomeni dandanes za kmeta, delavca in delovnega inteligenta na Koroškem fašistično rovarjenje v novi Avstriji! Bridko so jo izkusili vsi borci za svobodo takoj po odhodu naše vojske.

»Nova Avstrija« se je začela naglo razkrivati. Pravo lice je pokazala zlasti pri načrtnem preganjanju slovenskega življa in njegovih pravic. Hkrati pa prihajajo na dan »vrline« zapadne imperialistične demokracije, ki so pa za slovenski življ na Koroškem zelo bridke. Zato je smešna vsaka izjava gospoda Gruberja. Mi vemo, da kjer ne vlada ljudska oblast, ni in ne more biti prave demokracije. Zaman vsakršna oblika slepljenja. Danes ve že ves svet, da se koroško ljudstvo vztrajno bori za svoje pravice, za priključitev k materi Jugoslaviji.

Prepoved javnega govorjenja materinske, prepoved izobešanja slovenskih in jugoslovanskih zastav, odstranjevanje slovenskih napisov, pošiljanje grozljivih pisem, napadi na družbene prostore in končno preganjanje slovenskega življa, vse to je dokaz Gruberjeve svobode, katero vztrajno zagovarja, kar je dokaz, da so avstrijske in angleške okupacijske oblasti zveste načelom in metodam germanizatorjev in nacistov. Koroško ljudstvo občuti veliko krivico, ker se je skozi vso vojno borilo na strani zaveznikov proti skupnemu sovražniku. Danes pa je odnos le-teh očitno usmerjen proti pravični rešitvi koroškega vprašanja. Na to krivico koroško ljudstvo že dolgo odgovarja. Na trditve gospoda Gruberja, da na Koroškem Slovencem sploh ni, lahko vsak človek odgovori, da brez visoke nacionalne zavednosti ne bi bilo partizanskega gibanja na Koroškem in se koroško ljudstvo ne bi še danes v mirni dobi izpostavljalo številnim žrtvam. Vsi postopki za iztrebljenje Slovencev na Koroškem so dokaz, da se na Koroškem ne izvaja demokratizacija ampak da se oživlja nacizem. V taki državi pa koroški Slovenci ne morejo pričakovati svobode in možnosti za obstoj, zato se vztrajno bore za svoje pravice, za priključitev k FLRJ. Borili se bodo vse do tle, dokler ne bodo v resnici sestavni del Titove Jugoslavije.

dineko progo. Šamac—Sarajevo, kar bo pomenilo novo zmago jugoslovanskih narodov v gospodarstvu. Gradnja, elektrifikacija in industrializacija, vse to je vplivalo našim koroškim bratom novih moči. Spoznali so, da so lastne sile najboljše. Kramp, lopata in krepka roka mnogo napravijo! Tudi oni bodo tako delali. Povedali bodo svojim staršem, bratom in

Velika množica ljudstva je sprejela koroške pevce na Titovem trgu v Ajdovščini

sestram o dvigu nove Jugoslavije zato, da se bodo še bolj vztrajno borili in da bodo še bolj močni in silni.

Tako so potovali po naši zemlji partizanski borci s Koroške. Obiskali so vso domovino. Obiskali so našega maršala Tita, mu izročili darove iz dežele bojev in se z njim prirečno pogovorili o delu in borbi, ki jih še čaka ob povratku.

pred odhodom še ogledal podzemeljski kras. Na takih krasotah je bogata slovenska zemlja.

Čas je hitro minil. Po obhodu jame so se znašli v veliki koncertni dvorani, kjer je pevski zbor zapel »Hej brigade...« in »Nmav čez izaro...« Pesem je čudovito odmevala po dvorani. Vsak, kdor je poslušal, mu je še dolgo donela po ušesih.

Koroško in primorsko ljudstvo je združila skupna borba proti istim silam

Obiskali so tudi Primorsko, deželo, katere del se še prav tako kakor Koroška bori za priključitev k Jugoslaviji. Postojnčani so že v zgodnjih urah hiteli s cvetjem k sprejemu na kolodvor. Dolgo in nestrpno so čakali prihoda vlaka na peronu. Okrog 8. ure zjutraj pa je vlak prisopihal. Iz posebnega vagona so izstopili bratje Korošci. Vzklikanja, pozdravljanja in obsipanja s cvetjem ni bilo ne konca ne kraja. Železničarji so z godbo na pihala zaigrali koračnico. Ljudstvo se je še bolj strnilo, vsak je hotel biti čim bližje dragih gostov. Vsak je imel na ustih kakšno vprašanje. Sekretar okrajnega prosvetnega sveta jih je pozdravil v imenu primorskega ljudstva. Nato je spregovoril v imenu koroškega ljudstva in pevske delegacije tovariš dr. Mirt Zwitter, sekretar prosvetne zveze in član Pokrajinskega odbora OF za Slovensko Koroško. V svojem govoru je poudaril, da je koroško ljudstvo še prav posebno navezano na ljudstvo Slovenskega Primorja. Združila nas je skupna borba proti istim krivicam, ki so nas desetletja tlačile. Zahvalil se je za našo moralno podporo, ki smo jim jo nudili s pošiljanjem bodrilnih resolucij, kar jim je vedno vplivalo novih moči pri svojih zahtevah.

Ko se je pozdravljanje končalo, so se odpravili na avtobusa, ki sta čakala pred hotelom. Ljudstvo pa jim je sledilo in jih še med vožnjo pozdravljalo s klici, vzkliki in mahanjem. Avtobusa sta vozila počasi. Ob cestah so stale grupe ljudi. Hiše so bile prazne, vse je stalo ob cestah in pozdravljalo. Počasi sta se avtobusa drug za drugim prerivala mimo ljudstva, cvetja in slavolokov. Končno pa sta se ustavila pred postojnsko jamo.

Najbolj je vse zanimalo pripovedovanje o krasotah jame ter o tem, kako so nekoč v jami trije partizani kljub močni nemški straži zažgali ogromne zaloge bencina, ki so ga tamkaj hranili Nemci. V takem vzdušju je čas zelo naglo potekal. Po zajtrku je kmalu nekdo javil, da spodaj že čaka vlak za ogled jame. Tega sporočila ni bilo treba ponavljati. Vsak si je že prej močno želel, da bi si

sih melodija, katere ne bo nikoli pozabil. Slednjič je pot pripeljala do vlaka. Po dvorani se je začelo »Jube!« in vlak je epet peljal mimo skrivnostnih dvoran, stebrov in predorov. Vlak se je ustavil, v notranjost je prodirala svetloba sonca.

Avtobusa sta spet odpeljala naše goste. Ob cestah so postajale množice ljudi. Pozdravljale so in vzklikale bratom in soborcem Koroške. Navdušenje in vzkliki pa so se odzivali iz avtobusov. Vrisk, petje, smeh so odmevali na poti iz Postojne v Ajdovščino. V Vipavi je čakala na trgu množica ljudstva in povabila goste v vinsko klet na vino. Pred odhodom so še zapeli nekaj narodnih, nato pa sta avtobusa odpeljala naprej. Veselje se je stopnjevalo in kar naenkrat so bili v Ajdovščini.

Pionirji, mladinci in mladinke, staro in mlado, vse je teklo k sprejemu. Z balkonom in oken je kar deževalo cvetja. Povsod venci in slavoloki. Vzklikanje in navdušenje brez konca. Na Titovem trgu je mrgolelo ljudi, na tribuni pa jih je pozdravil tovariš Dujc, sekretar okrajnega odbora OF. Pionirke in mladinke so prinašale šopke najlepšega cvetja in jih izročale gostom. Med drugim je tovariš Dujc poudaril, da se bo tudi primorsko ljudstvo moralo še boriti za svoje pravice, za Trst in Gorico, da je tudi za nas velika krivica, ker nam hočejo imperialisti prav tako vsiliti mejo, s katero hočejo naše ljudstvo razdvojiti. V imenu koroške delegacije pa je spregovoril tov. dr. Mirt Zwitter. Dejal je: »Vidim, kako srečno je vaše svobodno življenje. Pri nas vsega tega še nimamo. Pri nas še ne smemo nositi slovenskih in jugoslovanskih zastav. Prepovedana so vsakršna zborovanja, toda naše žrtve nas obvezujejo, da ne prenehamo z borbo za priključitev k FLRJ. Borili se bomo neustrašeno naprej, nobeno nasilje nas ne more preplašiti. Naša borba je pravična, zato se bomo dosledno borili proti vsakršnemu zatiranju. Z vašo podporo bomo potegnili naše meje prav tja do onih krajev, kjer je naša zemlja posejana z grobovi neustrašnih borcev za svobodo.«

Primorsko ljudstvo je bilo zelo ganjeno ob tolikšem, res bratskem srečanju. Tisti dan je še prav posebno občutilo neločljivo borbena vez, ki nas že od nekdaj drži. Prav tako se je zdaj še bolj zavedalo, kakšen velik doprinos je za nas priključitev k novi Jugoslaviji. »Podpirati vas hočemo, vse dokler ne bomo po skupni borbi uživali tudi skupne sado-ve«, tako je obljubljalo svojim dragim gostom in bratom primorsko ljudstvo ob njihovem srečanju.

Na odru, ki je bil postavljen na trgu, je zaoril venček koroških narodnih in partizanskih. Ljudstvo je navdušeno poslušalo. Ob vsaki pesmi je sledilo burno ploskanje. Pevci so kljub veliki utrujenosti morali večkrat ponavljati, ker pa je bilo že pozno, se je bilo treba odpraviti na kosilo. Goste so spremljali tudi predstavniki naših oblasti. Delegacija je zapela na radio Slovensko Primorje nekaj svojih pesmi, nato pa so se poslovili in se spet odpeljali v Postojno, kjer jih je pričakovala v gledališki dvorani množica ljudstva za njihov koncertni nastop.

Težko je bilo slovo od naših koroških bratov. Vsakdo je vedel, da bodo že v nekaj dneh ti vedri, nasmejani obrazi kruto kaznovani za svoj bratski obisk v njihovo domovino. Prišli bodo spet v okove imperialistov. Pesem, zastave, cvetje, svoboda in skratka vse, kar jim je mogla nuditi nova Jugoslavija, pa jih bo stalno krepilo v nadaljnjih bojih za svoje pravice. Pripovedovali bodo svojim dragim o doživljanju v svoji domovini, nobena prepoved, ne ječe niti žrtve jih ne bodo preplabile v borbi za svobodo, kakršno uživa ljudstvo Titove Jugoslavije.

Venček koroških narodnih in partizanskih pesmi je odmeval po vsej Jugoslaviji

Ponoven dokaz odločne volje koroškega ljudstva pa je prihod pevcev in folklornih skupin v našo deželo. Okrog dva meseca so jim okupacijske oblasti na vse načine skušale ovirati to pot, toda prišli so le in obiskali so vso Jugoslavijo.

Več ko štirinajst dni je odmeval venček koroških narodnih in partizanskih pesmi v naši sredi. Pesem nam je prinašala bol, trpljenje in borbo preganjanega slovenskega ljudstva na Koroškem. Iz čistih, lepo donečih grl se je razlegal širok naš domovinski odločen in vztrajen klic po svobodi. Njihov krik pa je bil krik nas vseh.

Tako so potovali po naši zemlji ljudje, ki so prišli iz različnih vasi one dežele, kje se vodijo dnevno še hudi boji za obstanek slovenskega življa. Toda niso bili to pomilovanja vredni ljudje. Nel Pogumni, krepki, nasmejani mladenci, ki ne poznajo utrujenosti in so vedno pripravljeni žrtvovati vse. Bili so to najboljši fantje in očetje že od nekdaj trpinčenega in preganjanega naroda. Toda v tej borbi so se naši ljudje le še bolj krepili. Iz dneva v dan so jekleneli, danes pa jih nihče več ne more omajati v veličastni borbi za pravico. Zanje ni ne pre-

grad in ne mej! Vsi se zavedajo, da bodo le z borbo dosegli svobodo. Slovenski narod, vsi jugoslovanski narodi in skratka vse svobodoljubno človeštvo sveta jih bo dosledno podpiralo, dokler ne bomo skupno uživali priborjenih sadov v novi domovini, Titovi Jugoslaviji.

Kratek je bil njihov obisk v naši deželi, toda v tem času so mnogi videli in se marsikaj naučili. Na vsem potovanju od Jesenic, Kranja, Ljubljane, Celja, Maribora, pa tja do Šamca in Sarajeva, povsod so naleteli na velika dela jugoslovanskih delovnih množic. Gradnja novih cest, železnic, stavb, delavskih stanovanj, vse to je silno presenečalo naše goste. Občudovali so naše požrtvovalne delavce v tovarnah, ki vlagajo vse svoje sile v to, da bi čim več doprinesli k skupnosti in da bi čim prej dosegli takšno proizvodnjo kakršno zahteva naš petletni plan. Petletni načrt! To je bilo za naše brate nekaj čisto novega. Videli so naš velikanek napredek v gospodarstvu in so se zakleli, da se bodo kljub težkim pogojem tudi oni še bolj vztrajno borili, da bodo potem, ko nas bo svoboda združila v skupni domovini, uživali enake sado-ve. Zlasti so bili navdušeni nad našo požrtvovalno delovno mladino, ki v tekmovalnem tempu gradi novo mla-

Pionirka je podala vodji Korošcev, tovarišu Mirtu Zwitterju, rože v dokaz, da je borba koroškega ljudstva borba primorskega ljudstva

IMELI BOMO ŠE MNOGO VELIKIH TEŽAV PRI URESNIČENJU PETLETNEGA PLANA. TEH TEŽAV SE MORAMO ZAVEDATI IN STORITI VSE, DA JIH PREMAGAMO!

Maršal Tito

Okraj Idrija za dvig gospodarstva

Minulo nedeljo se je vršila skupščina okraja Idrija—Cerkno. Po pozdravnem nagovoru tov. predsednika je spregovorila tazična Okrožnega odbora OF, katera je poudarila izredni pomen današnje skupščine, na kateri se bo razpravljalo o gospodarskem načrtu ter s tem v zvezi o izvedbi naše prve petletke, ki je postala zakonito dejstvo.

V poročilih ki jih je podal tovariš predsednik, je razvidno, da je Okraj Idrija—Cerkno napravil velik korak naprej tako v gospodarskem, kakor tudi na kulturno-prosvetnem polju. Poudaril je, da je bil naš okraj v tekmovanju vedno prvi, zato so se obvezali vsi odposlanci, da hočejo tudi vrednost sedanjega kredita za obnovo povečati najmanj sedemkrat.

Ugotovilo se je, da se je vsa razpoložljiva orna zemlja 100% obdelala, v čemer so kmetovalci vidno pokazali, da razumejo borbo, ki jo danes vršimo na gospodarskem polju. Mnogo škoda je v minuli zimi trpelo čebelarstvo. Na drugi strani bomo pa imeli tudi v tej panogi v bližnji bodočnosti velik napredek, kajti tov. Rupnik Ivan iz Idrije je izumil posebno pripravo za panje, na kateri podlagi se bo zbiranje medu precej izboljšalo.

V našem okraju deluje že kar lepo število državnih podjetij. Močno se je razvilo tudi združništvo s številnimi poslovalnicami, gostinami in kavarno. Pri tem se opaža, da se ljudstvo v vedno večji meri poslužuje državnih kakor tudi združnih podjetij, katera so se obvezala, da bodo v bodoče svoje poslovanje izboljšala ter skupno sodelovala v dobrobit ljudstva ter sporazumno s krajevnimi in okrajnim ljudskim odborom odpravljali razne napake.

Vse priznanje gre našim zadrugam, katere so svoj letni dobiček namenile za javne ustanove, tako za socialni fond, za pionirsko knjižnico, za tehnično knjižnico, nadalje za mladino, ki gre na progo Samac—Sarajevo, pri tem pa niso pozabile prispevati tudi letos primerni znesek za izboljšanje naše živinoreje.

Iz poročil socialnega skrbstva je razvidno, da se vsa skrb posveča našim vojniim vdovam ter žrtvam fašističnega terorja in onemoglim ljudem. Opaža se, da se je zaradi razvoja našega gospodarstva socialni položaj temeljito izboljšal, zlasti ob nastopu pomladi, ko se je vse zaposlilo, zaradi česar v našem okraju ne opažamo nikake brezposelnosti.

Na Goriškem so spomladanska dela končana

Goriški okraj spada med najugodnejše okraje Slovenije. Njegova površina meri 9.300.000 kvadrat. metrov, od tega predstavlja 970.000 kvadrat. metrov orna zemlja, 370.000 kvadrat. metrov pa vinogradi in sadovnjaki. Ostalo tvorijo travniki, gozdovi in pašniki. Neplodne zemlje je približno 540.000 kvadrat. metrov. Podnebje je raznoliko; med tem ko v Brdih in Vipavski dolini že zorijo prve češnje, v višinskih legah komaj odcvetijo. Pomladanska setev traja iz omenjenih podnebnih razlogov v normalnih časih od začetka marca do srede meseca maja. Letos pa se je radi zapoznele pomladi setev v nižavah pričela več kot mesec dni kasneje.

Poljedelci so marljivo poprijeli za delo v dolini in hribovih hkrati, zato se je občutilo pomanjkanje vprežne živine in delovne sile in delali so od zore do trdega mraka. Vojaške enote so priskočile kmetom na pomoč in jim dale konje za oranje. Tudi v naseljih cone A, kjer so nastanjene vojaške enote odreda JA za Trst in Slovensko Primorje, so te enote pomagale kmetom s svojimi konji pri

Iz proračuna za tekoče leto se je predvsem dal na razpolago znesek za izboljšanje gospodarstva. V diskusiji je med odposlanci nastalo v zvezi z načrtnim gospodarstvom veliko zanimanje ter tudi kritika. Stavljeni so bili številni predlogi, med njimi tudi predlog o pospeševanju dela v svrhu elektrifikacije. V svrhu izboljšanja je bil stavljen predlog, naj bi imela pri tem odlično nalogo novo ustanovljena živinorejska zadruga, katera naj bi se poslužila darovanega zneska 200.000 lir, katerega je dala na razpolago okrajna gospodarska zadruga. V proračun je bil stavljen tudi primerni znesek za napravo sušilnic za sadje, zato je bilo popolnoma na mestu pojasniti, ki nam ga je v ta namen podal predsednik KLO iz Zirov, kateri je poudaril, da ako bomo napravili sušilnice po enotnem načrtu ter s prostovoljnim delom sodelovali pri njeni gradnji, se bo lahko iz določenega kredita postavilo 6 sušilnic, kar so z velikim zadovoljstvom vzeli na znanje vsi odposlanci.

Napravljen je bil sklep, da se čimprej v podeželju ustanovijo samostojne zadruge, katere naj bi bile povezane z nabavno prodajnimi zadrugami v mestu. Zelo umesten je bil predlog za medsebojno pomoč pri košnji, pri kateri bo tudi delavstvo iz mesta prišlo na pomoč našemu kmetovalcu. Odposlanci so se obvezali, da bodo od letošnjega pridelka dali kmetovalci vsega okraja za prehrano in za seme 40 vagonov krompirja. Odposlanci so tudi izglasovali sklep o obveznem šolanju otrok.

Končno je spregovoril tov. predsednik ter se je zahvalil vsem odposlancem za aktivno sodelovanje na skupščini, iz katerega je bilo razvidno, da so se odposlanci zavedali važnosti prehoda v našo načrtno gospodarstvo.

Poslane so bile številne resolucije, med njimi tudi predsedniku vlade LR Slovenije v Ljubljani, v kateri se med drugim glasi:

»Ob priliki zasedanja Ljudske skupščine okraja Idrija—Cerkno Vam pošiljamo plameteče pozdrave. Z zavestjo in zaupanjem stopamo v borbo za uresničenje gospodarskega načrta. Obvezujemo se, da bomo kot poslanci ljudstva skupno z ljudstvom premagali vse ovire, ki jih bomo srečevali na poti k uresničenju prve Titove petletke. Nadalje se obvezujemo, da bomo dohodke v našem okraju sedemkrat dvignili, da bomo čim več kmečkih pridelkov dali v odkup državi ter dvignili produktivnost našega dela v vsakem pogledu.« F. Vidmar

Kaj bomo gradili na Tolminkem

Tolminski okraj je glede na teren eden najbolj hribovitih in najrevnejših. Glavni viri dohodkov je živinoreja in les, drugih večjih dohodkov ni bilo. Fašistična Italija se ni brigala za te kraje. Ljudstvo v hribovih in grapah je bilo prepuščeno samo sebi, nihče se ni brigal za njegovo bodo. Ljudstvo tolminskega okraja, ki je šlo strnjeno v boj za osvoboditev, ima zaupanje v petletni gospodarski načrt, v našo ljudsko oblast, kar dokazuje nešteto krat s svojim delom. Že letošnji setveni načrt in načrt na polju gradnji in obnove bo prinesel delež h gospodarski osamosvojitvi tolminskega okraja.

Obnovitvena zadruga pri okrajnem ljudskem odboru je doslej napravila nekaj del v vrednosti 794.000 lir, gradbeno podjetje pa v vrednosti 500.000 lir. Vendar so dela doslej zaostajala, ker nismo še imeli nakazane kredita, zato pa bomo zdaj pristopili k delu udarniško. Okrajno gradbeno podjetje bo izvršilo na polju gradnje in obnove dela v skupni vrednosti okrog 34.597.000 lir. V to so všteta med drugimi sledeča dela: obnova objektov na progi Sv. Lucija—Podbrdo, gradnja 7 km dolge ceste Koritnica—Nemški rut, gradnja okrajne mehanične delavnice, adaptacija poslopja za čevljarstvo delavnice v Tolminu in adaptacija poslopja za lesno podjetje v Klavžah.

Krajevni ljudski odbori so si v svojih tekmovalnih načrtih postavili naloge, da bodo izvedli razna dela, katerih stroške bodo v največji meri krili s prostovoljnim delom. Tako bodo letos uredili in obnovili šolska poslopja v 13 vaseh. Prav na polju šolstva smo našli po vojni najobupnejše stanje. Mnoga šolska poslopja so bila porušena in požgana, v mnogih krajih pa so bile šole prej nameščene v zasebnih kmečkih in podstrešnih izbah. Že prvo leto petletke bomo dosegli, da bodo naše šole odgovarjale svojemu namenu. Dalje bodo KLO-i obnovili in popravili ceste ter elektrificirali vasi Logaršče, Stržišče, Karl in Čadrg. To so nekatera izmed večjih del, ki jih bo treba letos izvesti. MLO Tolmin bo obnovil stanovanjske zgradbe v Tolminu v skupni vrednosti 1.709.230 lir ter uredil mestni gostinski obrat v vrednosti 400.000 lir. Obnovitvena zadruga pa bo zgradila na novo oziroma obnovila 20 stanovanjskih hiš, 9 hlevov in 33 gospodarskih poslopij.

Iz navedenega je razvidno, da so dela, ki stojijo pred nami, ogromna in da jih bomo izvršili, da celo presegli le v tem primeru, če se bo vsak posameznik čutil soodgovornega pri delih. V to pa niti najmanj ne dvomimo, saj je ljudstvo tolminskega okraja nešteto krat dokazalo svojo pripadnost novi Jugoslaviji in njenemu voditelju maršalu Titu.

Podgoršek Pavla.

VASI PODGORE SKRBNO REŠUJEJO GOSPODARSKA VPRAŠANJA

Vse do danes so oddajali v vasi Gradišče v okraju Ilirska Bistrica travnike, ki so last vse vasi, na licitacijah, na katerih namreč ljudje niso imeli dostopa do travnikov. Takšno politiko je vodila občina iz dobe stare Avstrije pa do osvoboditve. Novoizvoljeni OF odbor je vzel to zadevo skrbneje v roke in oddal travnike ljudem, ki so najbolj potrebni ter jim bo s tem preskrbljena krma za njihovo živino, a denar od najemnine se bo izbral za izboljšanje gospodarstva celotne vasi. Odbor si je postavil naloge, da pripravi vse za napeljavno vodovoda, za popravilo cest in za čistočo celotne vasi. Delo bo izvršeno poleg še drugih nalog na prosvetnem in vzgojnem polju.

Kot vzgled svojega aktivnega dela je tudi OF odbor v Zabičah poprijel za delo za vsestranske potrebe same vasi. Na pobudo tajnika Iskre Matije in z delom celotnega odbora si je ljudstvo napeljalo vodovod v dolžini 800 m; to so napravili v 280 prostovoljnih urah.

Take OF odbore kakor so v Gradišču, Zabičah, Novokračinah in še drugje v našem okraju, so dolžni posnemati vsi ostali krajevni OF odbori, ako hočejo izvršiti vse postavljene si naloge, posebno pa sedaj, ko smo v začetku prvega petletnega plana.

Remec Mirko.

V NARINU BODO GRADILI NOVO ŽELEZNIŠKO POSTAJALIŠČE

Naša vas si je zadala zelo važno naloge. Pri nas nimamo nobene prometne zveze, zato si gradimo s prostovoljnim delom novo postajališče, kjer je bila nekaj železniška čuvajnica. S tem bo prihranjen čas vsem prebivalcem, posebno pa dijakom in delavcem iz tovarne, ki morajo hoditi po uro daleč do postaje. Pokazati hočemo tudi mi, da nočemo zaostati za ostalimi vasi. Vztrajno bomo nadaljevali, dokler ne dosežemo končnega cilja.

P. K.

V IDRIJI PRI BAČI IZBOLJŠUJEJO GOSPODARSTVO

V Idriji pri Bači so vso zemljo več in bolj obdelali kot v preteklih letih. Pomagala je tudi vojska, ki je priskočila na pomoč s tremi vprekami, ki so pomagale orati in odvažati na njive gnoj; s tem so v veliki meri prispevali, da je bila setev pravočasno opravljena. Tudi žene in mladina so tekmovali in nudili pomoč potrebnim brez delovne moči. Pomlad je topla, zato se je pojavilo neverjetno veliko hroščev. Vaški pionirji s svojim učiteljem na čelu so organizirali kampanjo za uničevanje škodljivcev. Z obiranjem je bil dosežen trojen dobiček: eno dreve je bilo obvarovano, kokoši so imele doma dovolj piče in pionirji so se pri tem delu zabavali. Vaščani so popravili tudi vodovod, pri čemer so pomagali tudi brigadirji »Jožeta Planinca«, ki je bila v tej vasi na gostovanju pred odhodom na gradnjo proge Samac—Sarajevo.

IZ GORENJIH KANOMELJ SO PRIPELJALI ŽIVEŽ ZA DIJAŠKI DOM V IDRIJI

Danes ko vodimo odločno borbo za izvedbo petletke, v kateri bomo potrebovali mnogo novih strokovnjakov, je dolžnost nas vseh, omogočiti študij tudi najbolj oddaljenim sinovom slednje gorske koč. V ta namen so se ustanovili dijaški domovi, kakršnega imamo tudi pri nas v Idriji, kjer je namen imeti v oskrbi vse socialne pomoči potrebne dijake.

Priznati se mora, da vaščani iz Gorenje Kanomlje to dejstvo še najbolj razumejo; kajti med seboj so zbrali 121 kg raznega živeža in nekaj govine, kar so minulo nedeljo podarili upravi dijaškega doma v Idriji. Pri tej priliki naj omenimo, da so vaščani iz Gorenje Kanomlje že med borbo zelo aktivno sodelovali ter prinašali borcem na položaje hrano in municijo. Pričakovati bi bilo, da bi ljudstvo, posebno onih vasi, ki niso bile v toliki meri prizadete v zadnji strahovitki vojni, sledilo zgledu vaščanov iz Gorenje Kanomlje. Ferdo Vidmar.

NE ZAMETUJMO ČEŠNJEVIH PECLJEV!

Na trg v Idrijo so prišle prve češnje, katerih smo se močno razveselili. Ni potrebno tu poudarjati, s kakšnim zadovoljstvom posebno naša mladina uživa ta prvi sadež v naši pomladi. Pri tem je pa treba vedeti, da ni samo češnja tista, ki je zelo okusen sadež, ampak se zraven češnje drži tudi pecelj, katerega pa zaradi nevednosti pri uživanju češnji zavrzemo, kar pa ni pravilno, ako pomislimo, da dobro posušeni pecelji služijo za čaj, katerega z lahkoto tudi brez vsakega sladkorja uživamo. V drugi kuhinjski čaj iz češnjevih pecljev je še vedno zelo okusen. Vsaka posamezna družina bo mnogo s tem prihranila na izdatkih.

Zavedajmo se vsi skupaj, da bomo na ta način naši državi mnogo prihranili, kajti z varčevanjem lastnih razpoložljivih dobrin bomo tudi zmanjšali uvoz čaja, za katerega je treba šteti milijone.

Ferdo Vidmar.

Selce in Gradec ter živinorejska zadruga v Prestranku

Živinorejska zadruga v Prestranku, ki ima svoj sedež in poslovne prostore v Kočah, se je ustanovila pred nekaj meseci. Ljudje so bili precej črnogledi in niso dosti zaupali v to zadrugo. To je bilo posebno razvidno iz dejstva, da je obratovala ta zadruga prve dni le s 70 litri mleka na dan. Vendar danes je zavest in zaupanje ljudi že tolikšno, da posreduje zadruga že čez 300 litrov mleka dnevno. To pomeni, da so kmetje videli velike koristi, ki jim jih prinaša zadruga, kakor tudi, da se zavedajo, kolikšnega pomena je to mleko za našo lesno industrijo, kajti iz mleka pridelujemo poleg drugega tudi kazein. Kmetje so torej razumeli, da je način njihovega sodelovanja z delavci v naši prvi petletki res pravilen in uspešen.

Vendar sta v bližini še dve vasi, Selce in Gradec, v katerih so kmetje (imena bomo navedli drugič), ki imajo živino, katera jim daje dovolj mleka za njihovo prehrano, a ne oddajajo viška v zadrugo. Ti kmetje so v času fašističnega režima redno oddajali mleko in bili pokorni svojim izkoriščevalcem. Danes pa, ko imamo svojo ljudsko oblast in ko se ne izvaja nobenega pritiska z nobene strani na nikogar, ne uvidijo in ne razumejo, da je treba z vsemi svojimi močmi pomagati k dvigu skupnega blagostanja.

Take vaščane obsojajo vsi ostali in ne morejo razumeti, da tako ravna, ko vendar danes ve že sleherni državljani nove Titove Jugoslavije, da bomo le s skupno in enotno borbo dosegali vedno večje uspehe.

Bogomil Liliija.

Kaj smo dosegli v prvomajskem tekmovanju v tovarni Rizzato

Zavedajoč se potreb, ki stojijo pred našo domovino, smo pričeli delavci lesne industrije Rizzato v Ajdovščini izvajati uspešno naloge, postavljene s planskim gospodarstvom. Ves delovni kolektiv je pokazal pravilno razumevanje dolžnosti. Delovanje ni bilo usmerjeno samo za dosego gospodarskih uspehov, ampak tudi za dosego čim tesnejše notranje povezanosti delovnega kolektiva in za vzgojo.

Vse naše udejstvovanje naj bo razloženo v sledečih stvkih. Naše naloge, ki smo si jih postavili v svojem protinačrtu 1. februarja, sicer nismo v vseh točkah popolnoma dosegli, vendar smo napravili mnogo. V naši tovarni so trije obrati, in sicer žaga, ki samo predeluje surovine, ter mizarnica in zabojarina, kjer izdelujemo gotove produkte.

Žaga v začetku ni obratovala normalno, ker je bil parni stroj v popravilu. Od 17. marca dalje pa obratuje normalno in je presegla postavljeno normo za 7%, čeprav v tej sezoni ni dovolj na razpolago primerne hlodovine za obrate žage. V mizarnici smo presegli v prvem četrtletju postavljeni načrt za 37%. Lesa smo uporabili v aprilu za 13,9% več kot v januarju, vrednost izdelkov pa se je v aprilu dvignila za 27,3% v primeri z januarjem.

V zabojarini nismo dosegli takega presežka, kot smo si ga postavili v svojem lastnem protinačrtu. Velika ovira je bila zaradi kvara na parnem stroju in zaradi izredno slabega dnevnega vremena, kar je onemogočalo dovoljno zalogo suhega lesa. Delovanje zabojarne je v tem, da predvsem predeluje dober del odpadboljšje življenje.

Izboljšanje cest v Postojnskem okraju

V našo prvo petletko moramo in smo vključili tudi izboljšanje in nove gradnje cest. Takoj po osvoboditvi se je pričelo v postojnskem okraju z reorganizacijo cestarjev in s pričetkom del na cestah krajevnega značaja, kajti ostale je imela v režiji cestna baza. Delo se je predvsem nanašalo na izboljšanje cest, ki so bile v zelo slabem stanju. Z letošnjim letom pa so prešle ceste okrajnega značaja v direktno upravo OLO v Postojni, tako da danes zaposluje okraj 26 cestarjev, ki so stalno zaposleni. Zaradi tega se je tudi letni proračun zvišal za 10 milijonov lir, ki so namenjene za izboljšanje in vzdrževanje vseh cest v okraju.

Načrt za leto 1947. obsega napravo novega mostu pri Landolu, ker dosedanje ne ustreza več današnjim potrebam, in bo zgrajen približno 20 metrov nižje od sedanjega, ter naprava 300 m nove ceste. Napravljena bo tudi cesta, ki bo vezala Novo Sušico—Košano za glavno cesto, in del mostu. Z gradnjo te ceste bo omogočen dohod do teh vasi z vsemi prometnimi sredstvi, kar je do sedaj omejeval veliki klanec. H gradnji te ceste bodo prispevali vaščani vso delovno moč na prostovoljni bazi, potreben je kredit samo za gradnjo mostu ter za nakup razstreliva in cimenta.

V predoru Palče—Jurče je v teku gradnja 1 km dolge gramozne ceste, ki je zelo prometna glede na obširne gozdove v istem predelu. Na tej cesti je zaposlenih 40 delavcev in z veseljem pri-

spevajo s prostovoljnim delom prebivalci vasi, katere bodo uporabljale to cesto; tudi vsi prevozi kamena se vršijo brezplačno. Napravljene je že 400 metrov te ceste.

V načrtu je tudi asfaltiranje ceste, ki pelje v postojnsko jamo, ker je to najbolj prometna cesta zaradi številnih obiskov jame, ki so vsakodnevn.

V Mali Pristavi in v Hruševju gradijo nove gramozne ceste samo na prostovoljni način, in to na pobudo ljudi samih. Cesta, ki jo gradijo od Hruševja do Sarajeva, bo široka 4 metre in dolga 500 metrov. Prebivalci teh dveh vasi so si oskrbeli vrtni stroj, s katerim pridobivajo potrebni gramoz za cesto in so ga pripravili že 500 kub. metrov.

Na vse okrajne ceste je bilo do sedaj dobavljeno 523 kub. metrov gramoz. Ljudska oblast pa stremi za tem, da se izboljšajo in zgradijo nove ceste, da se omogoči boljši promet z vsemi prevoznimi sredstvi našemu kmetu, kakor tudi zato, ker se bo v bodoče bolj in bolj večal tujski promet v naših krajih, posebno zaradi svetovno znane postojnske jame, ki bo, čim se uredijo razmere, obiskana tudi iz drugih držav.

Ljudje sami pa pristopajo k prostovoljnemu delu za izboljšanje cest z navdušenjem, zavedajoč se, da ustvarjajo zase in za boljše življenjske pogoje. Doprinejo prostovoljnega dela na cestah znaša skupno 84.000 lir, ki bo vsekakor še večji do konca prvega leta v naši prvi petletki.

Vida Majcen.

Prva nedelja prostovoljnega dela v Bistriškem okraju

Naše vasi v Brkinah imajo svojo oblast, ki skrbi zanje. Letos je namreč v načrtu zgraditev nove ceste Javorje—Pregarje, po kateri bo dopusten promet motornih vozil v Brkine, in ki bo olajšal težave pri prevozu gradbenega materiala do požganih vasi, ki jih sedaj obnavljajo.

Organizirano je bilo v ta namen prostovoljno delo v nedeljo, 4. maja. Iz vseh strani so prišli ljudje na izgradnjo nove ceste, zavedajoč se, da se samo v slogi in skupnosti lahko dosega veliki uspehi. Delo, ki ga je v nedeljo izvršilo 250 zavednih ljudi v 5 urah, je sledeče: očiščenega odnosno podtega gozda in

grmovja je bilo skupaj 3600 kvad. met. v dolžini 400 m trase, zemeljskega dela je bilo napravljeno za 252 kub. metrov, na cesti je bilo pripeljanih 18 kub. metrov gramoz, skupna vrednost dela znaša nad 51.000 lir.

Vsi, ki so sodelovali, so vredni pohvale, posebno tovariš Herksel Viktor se je pokazal požrtvovalnega in je bil ves čas dela za vzgled ostalim; imamo pa na žalost še ljudi, ki se ne zavedajo ogromnega pomena prostovoljnega dela pri izgradnji naše domovine in obzljajmo tovariše iz sosednjih vasi, ki so se med prostovoljnim delom zabavali na vasi.

Škrli Rado.

USTVARJAJMO LJUDI DVIGNJENEGA ČELA IN JASNIH OČI, KI BODO SPOSOBNI IZVESTI VELIKO BITKO!

Prosvetni svet v Prestranku, je najboljši v Postojnskem okraju

Med najbolj delavne krajevne prosvetne svete v postojnskem okraju spada vsekakor ta v Prestranku. So sicer drugi prosvetni sveti tudi delavni in marljivi, kar je razvidno ne samo iz njihovih zapisnikov o rednih sejah, ampak tudi iz dela samega, ki ga vršijo. Tako so tudi zelo aktivni v Bukovju, Studenem, Senožečah, Orehku, Dol. Košani in v Smihelu na Krasu. Vendar med vsemi prednjači prestranski. V ta prosvetni svet so vključene vasi: Prestranek, Slavina, Selce, Koče, Zeje, Matenja vas, Rakitnik in Grobišče.

Kaj so napravili v zvezi s sklepi, ki so bili sprejeti na prvem kongresu ljudske prosvete v Ljubljani?

Ko je prišla delegatka domov s tega kongresa, je sklicala vse kulturno-prosvetne delavce in ostale na sestanek in jim razložila pomen nove dobe, v katero stopamo tudi na kulturno-prosvetnem polju. Poleg rednih sej, ki jih imajo vsak mesec, so pristopili k stvarnemu delu: igralna družina iz Matenje vasi je našla igrala »Zeleno vrstico«, recitacijski zbor iz Zej je našel dve zborni delam: klavirski, pevski zbor, ki šteje 44 pev-

cev, je začel vaditi pesmi: »Le vkup uboga gmajna«, »Slovan na dan«, »Zdravico« in druge pesmi. Vsi so že nastopili s svojimi točkami na raznih kulturno-prosvetnih prireditvah v Domu kulture v Prestranku, na Razdrtem in Postojni ter v St. Petru. Tudi za svojo knjižnico skrbijo in nabavljajo sproti vsa sodobna literatura. Torej posredujejo na raznovrstne načine delovnemu ljudstvu naše kulturne vrednote s tem, da pravilno organizirajo in aktivizirajo vse člane množičnih organizacij za delo na prosvetnem polju. V Matenji vasi je začela graditi mladina svoj dom kulture, in sicer je pohvale vredno to, da pridobiva sredstva za gradnjo tega doma le s kulturno-prosvetnimi prireditvami, a ne s plesi. V načrtu imajo tudi dokončno obnovo doma kulture v Prestranku, ki bo res ponos bližnji in daljni okolici.

Na ta način in s takim delom bomo mnogo prispevali k uspešnem izvajanju naše prve petletke in dali vsemu delovnemu ljudstvu tudi na kulturno-prosvetnem polju tisto, kar je njegovega in česar nikdar poprej ni imel.

Lilija Bogomil.

Za izboljšanje učnih uspehov

12. maja 1947 je bil v Postojni v Prosvetnem domu roditeljski sestanek staršev, katerih otroci obiskujejo postojnsko gimnazijo. Udeležilo se ga je okoli 150 staršev iz mesta in okolice. Ta sestanek je sklicala Okrajni OF odbor na pobudo mladinske organizacije. Otvoril ga je in imel uvodni govor tov. Lilija, načelnik prosvetnega oddelka postojnskega okraja. Nato je sledil referat delegata gimnazije prof. dr. Savnika, v katerem je naglasil odnos šole do ljudstva in odnos ljudstva do šole. Del krivde za slabe uspehe odpade tudi na starše, kateri se premalo zanimajo za učenje svojih otrok. Sploh ne prihajajo povpraševati v šolo za učni uspeh in se ne pridejo posvetovati s profesorji o svojih otrocih, in to prav to je največja napaka, ki se kaže skozi vse leto. Nadaljnji razlogi nezadovoljivih uspehov so še: prvič, delno pomanjkanje učil; drugič, z vlakom se vozi nad 220 dijakov, kateri nimajo možnosti učiti se v krožkih; tretjič, izostanki od pouka, kar se opazja največ pri dijakih iz Postojne, in to v višjih razredih. Tudi tukaj se vidi premalo zanimanja staršev za učenje svojih otrok.

Poročilu je sledila razprava, v kateri so starši razložili težave svojih otrok pri učenju. Največ težav je v matematiki in ruščini; starši so izrazili željo, da bi se njihovi otroci učili v krožkih, da bi tako prihajali domov ne opoldne,

pač pa zvečer. To vprašanje se je pojavljalo med vsem šolskim letom in ga nismo znali oziroma mogli rešiti, to je vprašanje mladine, ki se vozi z vlakom.

Oglasila se je tudi predsednica mladinske organizacije na gimnaziji tovarišica Cvetka, ki je povedala primer 3. a razreda, kjer se vsi dijaki vozijo z vlakom in se sklicujejo na to, da morajo po končanem pouku delati še doma na polju in zato jim je oteženo učenje.

Druga stvar, ki se opazja na naši šoli, je ta, da naša mladina, zlasti meščanska, nima pravega odnosa do učenja; večkrat pozabljajo, da bo morala jutri koristiti skupni stvari. Mladinska organizacija se je potrudila, da bi vzbudila pri teh dijakih pravi odnos do šole; delno se je doseglo, ni pa še popolnoma uspelo. Ker se opazja, zlasti pri dijakih višjih razredov, da ne hodijo v šolo iz zavesti, da bodo jutri koristili narodu, ampak samo zaradi sprave, kar je pa napakno mnenje, bi tudi v tem pogledu morali starši podpreti mladinsko organizacijo ter vplivati na svoje otroke.

Na koncu sestanka se je ugovorilo, da je bilo to posvetovanje zelo koristno. Napaka profsorskega zbora in mladinske organizacije je bila prav v tem, da ni že prej sklicala takšnega posvetovanja. Tudi starši so mnenja, da ta sestanek ne bo ostal brezploden.

Cvetka.

Stenčasi v Slovenski Istri

Ko smo v dnevih pred prvim majem pogosto prihajali v istrske vasi, nas je zanimalo tudi to, kako delujejo tu vaški stenčasi. Priznati moramo, da je prav v tem še premalo zanimanja. Le v nekaterih vaseh: Vanganel, Kostabona, Puče, Cezarji, Boršt, smo z zadovoljstvom ugotovili, da je stenčas živ — in nov. V Vanganelu ne gre mimo noben važnejši dogodek, da bi o njem ne spregovorili stenčasi. V Kostaboni je bil poln rokovpisov, različne pisave ne motijo... »Veliko boljše je že danes, kot je bilo pred nekaj meseci,« nam je dejal domačin, ko smo hoteli vedeti, kakšno je zanimanje. V Cezarjih so zelo dobro in kritično postavili nekaj važnih vprašanj o življenju na vasi.

Takih stenčasov, kot je ta v Cezarjih, bi želeli eretiati več tudi po drugih vaseh Istre. V Pučah se že na zunaj vidi, da se ljudstvo zanima za vse probleme in razvoj, saj nam tam precej pogosto poročajo vse novice iz njihove male vasice. V Pobegih imajo dva brata — dvojčka — ki se že kar dobro pozikšata tudi v risanju. Videli smo ve-

like risbe na kartonu, ki predstavljajo prizore iz prvomajske manifestacije v Trstu.

Tako kot v teh vaseh bi morali delovati stenčasi povsod. Prav potom stenčasov se dajejo javno v pretres ljudskemu mnenju vaška vprašanja, tako da jih ljudstvo lahko obravnava doma že pred množičnem sestankom. Dosti lažje pride nato do stvarnih zaključkov in do brh ukrepov, odpade pa nepotrebno in neplodno klepetanje.

Vaški stenčasi bi moral biti nekaj barometer napredka in razvoja, tista življenjska točka, okoli katere se vrti vse vaško dogajanje. Posebno bi se morala za to zavzeti mladina, kateri bi dopisovanje koristilo tudi pri izpolnjevanju pismenosti in izražanju. Njena dolžnost je, da se z vso resnostjo poprime dopisovanja, kot to že delajo prej omenjene vasi. Veliko bo s tem pridobila, razširila svoje pomanjkljivo znanje pismenega jezika, obenem pa koristila pri splošnem napredku ljudstva svoje vasi.

Ogarev.

O mladinskem pevskem zboru postojnske gimnazije

Popolna gimnazija v Postojni združuje v navdušenem prizadevanju mladino iz vseh delov Primorske. Pospešeno šolsko delo in drugo vestransko udejstvovanje to mladino močno zaposluje, vendar dobi še toliko časa, da sodeluje tudi v gimnazijskem pevskem zboru.

V sedanjem obsegu je prišel zbor s svojim delom ob semestru 1947 in šteje danes preko 170 pevcev. Nekoliko manjši zbor bi bil vsekakor okretnejši in bi hitreje napredoval, vendar zasledujemo važen cilj, da poje v zboru vsak dijak, ki ima za to sposobnost in veselje. Globoka naša pesem je mlade pevce navdušila in najiskrenejše povezala prvošolce in višješolce. Razumne višješolke v vseh glasovih nenamodestljivo dopolnjujejo šibke pionirske glasove in v tej lepi harmoniji bi težko pogrešali prav vsakega pevca. Vadbena zborja je močno otežena, ker ni dovolj velikega prostora in zaradi celodnevne pouka težko dobiti vse pevce hkrati k vaji. Posebna težava je še v tem, da se skoraj polovica zborja dnevno vozi v šolo. Zato se vršijo vaje v več skupinah in zahteva opravljeno delo trdnega truda. Najbolj poštvalni delo pevci, ki stanujejo izven Postojne in ki zaradi pevske vaje ostajajo enkrat tedensko do večera v Postojni.

ČRNIČE SO SE V VZGOJNEM DELU VKLJUČILE V PETLETKO

Črniče v Vipavski dolini so se v kulturno-prosvetnem delu vključile v petletni delovni načrt.

Osnovno šolo v Črničah dviga dobra pionirska organizacija, ki v gotovih primerih prednjači pred mladinsko organizacijo. Šola in nje okolica povesta, da so se že ti najmlajši vključili v delovno skupnost. Pionirji sami čistijo poslopje brezplačno, denar pa, ki je namenjen za čiščenje, bodo porabili za obnovo vrtno ograje. V načrtu imajo zasaditev sadnega vrta. V vseh razredih se vrši tekmovanje v znanju, redu in higieni. Pionirska knjižnica raste iz dneva v dan in šteje že 58 dobrih mladinskih knjig, ki si jih pionirji izposojujejo. Pionirska organizacija sodeluje pri vseh prireditvah, sedaj pripravljajo igro, v nedeljo pa so skupno z AFZ iz Gorice in Črnič izročili naši vojski lepo zastavo.

Tudi mladina dela požrtvovalno in načrtno. Večina mladine se udeležuje večernega tečaja, ki se vrši že od 16. novembra dalje, in to dvakrat tedensko od 9. do 11. ure zvečer; skupno je 52 tečajnikov. Izredno jih zanimajo prirodoslovni predmeti. Najboljši učenec je tovariš Batič Edvard, star že preko 40 let. Prednjači v delu in zanimanju za vse, kar je naprednega.

Tudi gospodinjki in šivalni tečaj, katerega obiskuje 22 mladenk, daje bodočim ženam in materam osnove za življenje; v tečaju dvigajo svojo splošno izobrazbo, ki jim bo omogočila zaposlitev v raznih poklicih.

V Črničah se lepo razvija moški in mešani zbor, ljudskoprosvetni svet pa povezuje in načrtno usmerja vse delo na kulturno-prosvetnem polju in okviru petletke.

USPEHI CENTRALNE SPLOŠNE OBRATNE ŠOLE V IDRJI

V Idriji z vidnim uspehom deluje Centralna splošna obratna šola za vajence, katerim nudi tromesečni teoretični pouk v kovinarski, mizarski in trgovski stroki; ima tudi gozdarski odsek za usposobitev gozdnih čuvajev. Učenci dobivajo 45 urni tedenski teoretični pouk, da si pridobijo potrebno znanje, ki jih bo uvrščalo med izobražene delavce naše države, ki skrbijo za dobrobit vsega delovnega ljudstva in delovne inteligence.

Ze v prvem trimesečju se je pokazalo veliko zanimanje za to vrsto šol, prijavi se jih je namreč 80, ki so se resno lotili študija in kažejo dober napredek. V znamenju meseca tehnike so priredili razstavo svojih del, rib in strokovnih nalog. Razstavljene so tudi raznovrstne rudnine, katerih spoznavanja in uporabe v industriji se učijo med poukom. Ogle dali so si skupno z učenci tehnične šole tudi tehnične naprave največje skalalnice v Planici in naprave higrocentrale pri Sv. Luciji.

Med učenci vlada veliko zanimanje tudi na področju telesne vzgoje, ter so si že v početku zaželeli več fizikalnega udejstvovanja. Vodstvo šole je tej njihovi želji radevolje ustreglo in dalo možnost udejstvovanja na tem področju tudi začetnikom, ki so vzljubili šport in telesne vaje. Z ljubeznijo do fizikalnega udejstvovanja bodo mnogo pripomogli ob zaključku šole pri širjenju zanimanja za fizikulturo med svojimi so-tovariši v mestu in obratih kakor tudi na deželi.

Prvo trimesečje se je tako zaključilo z manifestativno fizikalno prireditvijo in razstavo za prvi maj.

V VREMskem BRITOFU SO UPRIZORILI »RAZVALINO ŽIVLJENJA«

V nedeljo, 11. maja, so uprizorili igralci z Barke v gledališki dvorani Vremškega Britofa Finžgarjevo dramo »Razvalina življenja« in še nekaj pevskih točk in deklamacij. Gledalci so z veliko pozornostjo sledili prizorom, kajti igra je bila dokaj dobro igrana. Posebno dobro je izvršila svojo vlogo Lenka. Tudi Tona ni pri zadnjih. Le tako naprej! Urhu pa se je v prvem dejanju nekoliko mudilo, a se je v drugem in tretjem pokazal dobrega igralca. Naj omenim še Ferjano, ki je tudi pokazal, da je dober še za marsikak nastop na gledališkem odru, kakor tudi ostali igralci. Dobro so uspeli tudi deklamacije.

Omeniti je treba, da niso imeli nobene izvežbane moči, katera bi vso igro vodila, temveč so se izvežbali sami s svojo požrtvovalnostjo in trudom, kakor tudi z napravo odrske scenarije, katero so igralci sami napravili.

Rogelj Franc

Vzgoja novih kadrov v Tolminu

vedo in zakonodajo. Ta tečaj obiskuje tudi nekaj prostovoljcev, ki se želijo seznaniti s knjigovodstvom, kljub temu, da jih njihovo strokovno delo ne sili k temu.

Tudi sindikalna podružnica nabavno-prodajne zadruge je otvorila tečaj za teoretično izgradnjo osebjaj, ki bo znalo voditi upravno delo Naproz. V kratkem se bo namreč okrajna Naproza reorganizirala v 6 do 7 samostojnih Naproz.

FIZKULTURA

V Titovi štafeti bomo nesli pozdrav svojemu ljubljenu voditelju

Ni več daleč 25. maj, rojstni dan maršala Tita, na katerem bodo fizikulturniki in mladina iz vseh krajev Jugoslavije v štafetah nesli pozdrave ljudstva svojemu maršalu. Že tretjič se bo štafeta vršila in takoj je treba pričeti z organizacijo, da bo čim bolj uspela. Štafeta bo tudi velika manifestacija množičnega fizikulturenega gibanja in zato tudi v športnem pogledu ne bo smela zaostajati. Dolžina proge je zmanjšana od 1 km na 500 metrov, s čemer je dana možnost za čim večjo udeležbo. Izbrati hočemo take tekače, ki bodo najboljši borci iz osvobodilne vojne in najboljši udarniki iz gradnje nove Jugoslavije. Titova štafeta bo zajela najširše ljudske množice in bo velik izpit našega fizikulturenega gibanja, ki bo položilo račun o dosejanjem delu. Titova štafeta torej ne bo samo simbol pripravljenosti množice za doseg čim boljših uspehov v izvajanju prve petletke, ampak bo služila tudi še bolj močnemu in množičnemu poletu fizikulturenega gibanja med ljudstvom.

Glavna proga, ki pride v poštev za Primorsko, je proga Gorica—Ljubljana, njej pa se bodo priključile

stranske proge Sežana — Razdrto, Ilirska Bistrica — Postojna, Tolmin — Škofja Loka in Idrija — Škofja Loka. Proge, na katerih se bo tek vršil 21. maja, bodo potekale takole:

Gorica	0 km	start ob 6,45
Ajdovščina	27 km	prihod ob 8,33
Ajdovščina	0 km	start ob 8,38
Razdrto	22 km	start ob 10,06
Postojna	13 km	prihod ob 10,58
Sežana	0 km	start ob 8,38
Razdrto	22 km	prihod ob 10,06
Il. Bistrica	0 km	start ob 9,10
Knežak	7 km	start ob 9,38
St. Peter	8 km	start ob 10,10
Postojna	12 km	prihod ob 10,58
Tolmin	0 km	start ob 7,53
Grahovo	15,3 km	start ob 8,49
Podbrdo	12,5 km	start ob 9,39
Idrija	0 km	start ob 9,19
Ziri	14 km	start ob 10,15

Pripravljati se pričnimo takoj, da bo štafeta čim bolj uspešno izvedena!

PRIPRAVLJAJMO SE NA JADRALNI TEČAJ!

V Ajdovščini se je sestal Inicijativni odbor za ustanovitev športnega letalskega društva, ki bo obsegal okraje Gorica, Idrija in Tolmin. Že sedaj delujejo modelarski krožki v Ajdovščini, Idriji in Tolminu. Veliko je zanimanje mladine za letalstvo, saj ve, da bomo potrebovali mnogo novih letalcev za dvig prometnega letalstva, kakor tudi za našo ljudsko Armado. Letalski krožek v Ajdovščini, ki šteje sedaj 7 članov, je bil ustanovljen 8. maja. Za enkrat so se težkoče, ker še nimajo svoje delavnice, bodo si jo pa v kratkem pripravili. Sredi trga so odprli že tudi svojo razstavo, kjer prikazujejo svoj prvi izdelani model in nekaj literature. Obvezali so se, da bodo na fizikulturenem nastopu 1. junija v Ajdovščini nastopili že s 5 novozdelanimi modeli.

V nekaj tednih nameravamo pričeti tudi s tečajem za jadrarno letal-

stvo, ki bo v Vipavi ali pa v Ajdovščini. Tečaj bo trajal okrog 1 mesec in vaje bodo v popoldanskih urah ter ob nedeljah, tako da se bo tečaja lahko udeleževala tudi delavska mladina. Vadiji se bodo na jadrarnem letalu osnovnega modela »Vrabeč«. Že po 20 dneh bodo lahko tečajniki položili izpit A, ki zahteva poznavanje jadrarnega letala in tehnike pilotiranja. Kasneje pa bodo lahko položili tudi izpit B, ki zahteva že nekaj več znanja. Sklenili so, da bodo na okrajnem fizikulturenem zletu nastopili tudi s poletom jadrarnega letala. Fizikultureni aktivni, mladinske sindikalne organizacije naj vsem svojim članom pojasnijo, kako velikega pomena je jadrarno letalstvo. Tovariši, ki bodo položili vse tri izpite jadrarnega letenja, se bodo potem lahko izučili tudi za prave motorne pilote.

POGOVOR Z DOPISNIKI

Pomlad! Vse je zeleno, vse v cvetju. Na Goriškem zorijo češnje, a na Tolminskem še cvetejo jablane. Delavci tekmujejo v dvigu produkcije. Kmetje so v polnem delovnem zamahu. V nižinskih predelih orjejo s traktorji, skoraj vsa polja so že obdelana in posejana. Krompir namo prodira s kalčki na svetlo, od tal se vsak dan dvigajo žitarice. Skratka, vse bolj živo postaja vespored. Mladina, združena v delovne čete, hiti k obnovi požganih domov. Iz ruševin rastejo nova, modernejša naselja. Dvigajo se nove šole, mladinski, dečni in drugi domovi. Po hribih se namesto steez vijajo pod udarci neustrašenih delovnih junakov nove, bele ceste. Vse to vidi človeško oko, sporočajo nam dopisniki...

Delavci, kmetje, mladina, žene, iz Samca in prosvetarji so nam v zadnjem času poslali še kopico dopisov. Pišejo nam marsikaj. Sindikati v Postojni na primer sporočajo, da posveča njihova sindikalna podružnica zelo veliko pažnjo strokovnemu in političnemu študiju; člani sindikatov posejajo razne tečaje; ob obletnici Leninove smrti so napravili agitko, a za prvi maj simbol zaslužene Koroske; prav tako se udeležujejo v fizikulturi; mnogo pa so prispevali za opremo brigadirjev; postavili so si tudi precej obveznosti: vzgojiti bodo nove kadre, pomagali bodo pri obnovi in obdelovanju polj bližnjim vasi. Idrijska podružnica sindikatov pa se je obvezala, da bo vzporedno z izvajanjem naše petletke prešdirala sklepe 4. plenuma Enotnih sindikatov, s čimer se bodo marsikaj novega naučili in si tako olajšali delo; izločili bodo vse simulantke, ki ovirajo izboljšanje položaja delavstva; uredili bodo tudi redne dopuste.

Iz Cezarjev nam pišejo kmetje, kako so rešili vprašanje prostora za čitalnico; začasno bo nameščena v privatni hiši; obenem pa bodo pri prodaji češenj zbirali prispevke, s katerimi si bodo postavili novo šolo, ki bo imela poseben prostor za čitalnico; prav tako bodo zbirali denar za postavitev spomenika 24 padlim borcem. Ajdovščina je ob priliki obletnice ustanovitve prve slovenske vlade veličastno proslavila ta dan; isti dan so sklicali zbor volivcev, na katerem je tovariš Vodopivec obrazložil volivcem njen važen pomen. Iz Slapa ob Idriji pišejo, kako je njihova vas množično obiskala bolnica Franjo; celo nekaj pionirčkov se je tega izleta udeležilo in več nad sedemdesetletnih zelo požrtvovalnih ženic. Iz Sežane nam pišejo, kako nastopajo okupatorski vojaki nasproti našim ljudem v coni A; 7. t. m. se je celo dogodilo, da so streljali na peterokrako zvezdo naše zastave; ljudstvo je ogorčeno gledalo ta prizor, saj si je tako težko priborilo pravico do slovenske zastave. V Hrpeljah je sindikalna podružnica okrajnih nameščencev sklicala 11. t. m. prostovoljno delo, katerega se pa niso vsi udeležili; podpredsednik planske komisije je napisal o njihovem »delu« članek na okrajnem stenčasu s prepričanjem, da jih za prihodnjo nedeljo ne bo več treba priganjati k delu.

Mladina iz Dola pri Čepovanu piše, da so na dan 4. maja izpolnili svoj za-

dani sklep o predkongresnem tekmovalstvu; v kratkem času je 13 mladincev in mladink z enim pionirjem speljalo 10 m³ gramozu, dotim so se obvezali samo za 7 m³; najboljše sta se izkazali tovarišici Velikonja Belica in Savli Marija; celo pionir Kumar Anton je speljal 31 samokolnic. Iz Brd nam pišejo o veliki požrtvovalnosti zavedne mladine; ustanovila je že več knjižnic; v tednu naše knjige so si nabavili za vsako knjižnico okrog 90 vzgojnih knjig; izvedla je kljub težkim pogojem več kulturnih prireditev, dosegla je, da mladina z zanimanjem čita naše časopise. Mladina Matenje vasi je pričela graditi svoj dom; obveznosti v predkongresnem tekmovalstvu hočejo dosledno izpolniti; zraven tega pa se udeležuje v vseh panogah prosvete, fizikulture itd. in pomaga pri podeželski obnovi. — Mladina iz tovarne usnja na Vrhniki je poslala v Ilirsko Bistrico večje število knjig, za kar se jim zahvaljujemo. Tudi pionirji v Ajdovščini niso kar tako; za progo Samac-Sarajevo so zbrali 2000 litr.

Zelo pridno nam dopisujejo brigadirji s proge Samac-Sarajevo. Pišejo nam, da so zadnje čase prispele na progo številne brigade iz vseh močjih dežel na svetu: iz Švedske, Norveške, Danske, Poljske, Češkoslovaške, Albanije, Avstrije, Italije, Bolgarije, Romunije, Francije, Anglije, Avstralije, Južne Afrike, Palestine in Irana; danes se hoče mladina vsega sveta učiti od mladine Jugoslavije; obiskala jih je tudi koroska pevska ekipa; delajo zelo pridno, zraven pa posvečajo ves prosti čas študiju in zdravim zabavam.

Poleg drugega nam pišejo tudi naši prosvetarji. V St. Petru na Krasu so že večkrat ponovili igro »Miklova Zala«, katero ljudstvo z največjim veseljem gleda. V vasi Puče v Istri se zahvaljujejo svoji poštvalni učiteljici, ki poleg šolskega pouka nudi vsi pomoč vsem ostalim organizacijam. V Zejah se v prosveti najbolj aktivno udeležuje mladina, zdaj se uči igro »Pesem o zlati svobodi«. V Postojni pa je 10. maja gostoval mladinski pevski zbor iz Zirov, ki je zvečer priredil koncert s 18 točkami.

Iz Levpe, Babičev, Padne, učiteljica v Tolminu in iz Istre nam sporočajo, kako svezano so proslavili 1. maj; le malo prekasno smo dopise prejeli. Iz Vipave nam sporočajo, kako so proslavili 4. obletnico ustanovitve tamkajšnje enote naše vojske.

Vse to nam pišejo naši dopisniki. Tovariši dopisniki, sedaj smo v petletnem načrtu! Vse delovno ljudstvo se danes vključuje s vsemi silami v to veliko in častno delo, ki ga hoče uresničiti. Vsak si prizadeva, da bi čim več prispeval k zmagi na gospodarskem področju. Zato pogledimo, kaj vse se dela po tovarnah in vaseh ter smo pripravljeni, da bodo dopisniki imeli vse polno stvari za pisanje. Storit! moramo vse, da bo za naše uspehe vedel ves svet. Vsak, kdor zna pisati, naj piše, tako bodo naši ljudski listi popolnejši. Zato dopisujte v naš tisk! Naj vam ne bo žal, če vsak dopis ni objavljen; brez koristi ni prav nobeden. Še enkrat pa vam sporočamo: sprejemali bomo le dopise s polnimi podpisi.

D O P I S I

ZELEZNICARJI V ST. PETRU SO PREJELI PREHODNO ZASTAVICO SLOVENIJE

Sindikalna podružnica Železničarjev v St. Petru na Krasu je na obletnico dneva zmage doživela še večji praznik, in sicer, ker je polagala obračun dosedanjega dela. Aktiv električnega sektorja je dobil prehodno zastavico železniške uprave Slovenije za svoje zasluge pri požrtvovalnem delu. Člani aktiva so razumeli pomen obnove v letu 1946., ker so resno prišli za delo in z delom nadaljujejo za petletni plan s tem, da bi čimprej nudili

razsvetljavo našim postajam. Samoiniciativno so dobavljali razni potrebni material, izdelovali so razne predmete in tako izkoristili do skrajnosti znanje za koristi skupnosti. V resoluciji, ki so jo poslali Glavnemu odboru ES Slovenije, so se med drugim obvezali, da bodo prenašali znanje tudi na ostale tovaršice in še bolj požrtvovalno širili elektrifikacijo železnice po naši domovini.

ŽENE SEŽANSKEGA OKRAJA NAPOVEDUJEJO TEKMOVANJE

Dne 20. aprila so se vršile sektorске konference AFŽ v okraju Sežana, katerih so se žene z malimi izjemami udeležile polnoštevilno.

Ob tej priliki so žene, zavedajoč se pomembne vloge, preko svoje organizacije v OF postavile in zavestno sprejele razne sklepe in naloge. Z razumevanjem sprejemajo danes naše žene in matere gospodarski načrt in s tem v zvezi pristržno pozdravljajo prvo Titovo petletko. Ker se me žene in matere iz okraja Sežana v polni meri zavedamo življenjske važnosti gospodarskega načrta, napovedujemo tekmovalno s 1. majem vsem okrajnim Slovenskega Primorja z naslednjimi točkami:

Za čim uspešnejše delo v obnovi našega podeželja se obvezujemo, da bo sleherni žena dala svoj delež, namodelito bomo moške delovne moči pri gradnji hiš, pri napeljavi vodovodov in pri graditvi nove ceste v Istri od vasi Kocjančiči, Gradišče, Smokvica, Mavraž, Rakitovec, katera bo povezala ta del našega okraja z glavno prometno žilo.

Obvezujemo se, da bomo posejale in obdelale sleherni kosček zemlje; v kolikor posamezni lastniki nimajo možnosti do obdelave, smo postavile sklep, da bomo žene kolektivno posejale in obdelale; vse pridelke bomo oddale v odkup naši državi.

Žene se obvezujemo, da bomo dale glavno delovno silo pri pogozdovanju krasa. Množično se bomo udeležile pri kopanju borovih štorov in takojšnjega sajenja sadik na njihova mesta. Prav tako se obvezujemo, da bomo z največjo aktivnostjo podprle akcijo za nabiranje borove smole, zavedajoč se velike potrebe tega dragocenega materiala.

V letu 1947 bomo nadomestile 200 moških delovnih moči na polju, da bodo lahko šli v tovarne v pomoč dvigovanja produkcije naše industrije. Pri formiranju nove mladinske brigade našega okraja, ki odputuje na progo Šamac-Sarajevo meseca junija, bomo me matere poslane naše najbolj-

še in zavedne mladince in mladinke. Opremile jih bomo z vsem potrebnim, zavedajoč se, da je naša mladina novega kova, ki zavestno stopa v našo prvo Titovo petletko.

Da bodo nabavno prodajne zadruge v našem okraju dosegale najširši razmah, je dolžnost sleherne antifašistke, da jih vsestransko podpremo, to se pravi, da bomo vse naše pridelke, v kolikor bo preveča, oddale v odkup zadruham. Napovedujemo pa oster boj tistim, ki se še danes ne zavedajo življenjske važnosti naših zadrug, vsem agentom in špekulantom, črnoborzi-jancem in lenuhom, ki še vadno tiho-tapajo z živino in raznimi našimi pridelki izven meja in s tem hočejo živeti še nadalje na račun delovnih žuljev in slabiti naše gospodarstvo.

Obvezujemo se, da bomo v čim večji meri dvignile kulturni nivo v vseh panogah kulturno prosvetnega dela. Pomnožile in okrepile bomo naše pevске zbornice, dramatične krožke, uvedle bomo študij, da bomo seznanjene z vsem naprednim prosvetnim delom. Vzgojile in zgradile se bomo tako, da bomo častno dovršile svojo materinsk dolžnost in vzgojile naše najmlajše v naprednem duhu.

Obvezujemo se, da bomo socialno podprle vsestransko naše vojne sirote, naše dijake, onemogle, starčke, žene itd. Kot prvo nalogo smo si zadale ustanovitev patronatov v vseh vaseh našega okraja, za oskrbo dijaškega doma v Hrpelju-Kozini in za popolno oskrbo počitniških kolonij.

Za dosego tekmovalne se obvezujemo, da bomo zaktivizirale vse odbore AFŽ in preko njih sleherni ženo našega okraja. Pristopile bomo k rednemu izvajanju naših sestankov, k izvedbi zadanih nalog, k utrjevanju OF in k tesnemu sodelovanju vseh organizacij. Z našim vztrajnim, poštenim in doslednim delom bomo utrdile našo ljudsko oblast. Z našim delom bomo gradile in utrjevale bratstvo in ljubezen v našem obsejnim pasu pod okriljem našega modrega voditelja maršala Tita.

Kristan Milka.

sprevod krenil na pokopališče, je mešani zbor iz Postojne zapel dve žalostinki, na kar so borci JA prenesli ostanke na kamione, ki so krenili proti mestu, kjer so jih položili k počitku v svobodni Primorski, za katero so darovali življenje. Velika množica je spremljala neznane junake, krste so bile zasute s cvetjem in zavite v trobojnice. Ljudstvo je nosilo okrog 25 vencov, na čelu spreveda pa so nosili sindikalno, slovensko, jugoslovansko in rdečo zastavo. Žalostinke je igrala vojaška in civilna godba Postojne. Ob grobu sta se poslovila od dvanajstih nedolžnih žrtve oficir JA in predstavnik ljudske oblasti, moški zbor je še zapel pesem, nakar so bile oddane trikratne salve. Tako sta se ljudstvo in Jugoslovanska armada častno oddolžila padlim za svobodo.

Majcen Vita

ILIRSKA BISTRICA JE PROSLAVILA 9. MAJ

Zavedajoč se zmage JA in dneva osvoboditve je ljudstvo Ilirske Bistrice dostojno proslavilo drugo obletnico zmage slavne JA, zmage ljudstva Jugoslavije.

Na predvečer se je prebivalstvo zbralo skupno z vojsko in se strnilo v spre-vod ter vzkljalo Titu, Stalinu, jugoslovanski in sovjetski armadi. Po končanem sprevodu se je vršila akademija v kinodvorani, ki je bila vsa napolnjena. Na akademiji sta spregovorila v imenu izvršnega odbora OF tov. Valentič Jože in v imenu JA poveljnik garnizona. Nato je sledila podelitev odlikovanj našim zaslužnim oficirjem, katere je odlikovala bratska republika Poljska. To slovesnost

je ljudstvo pozdravilo z burnim aplav-zom. Sledile so ob sodelovanju kulturno-prosvetnih skupin Ilirske Bistrice in JA različne točke; akademija se je zaključila s trojejanjo »Novi život« iz časa partizanskih borb v Bosni. Naslednjega dne so se predstavniki oblasti in množičnih organizacij udeležili pri-sege novopoklicanih borcev JA ter ob zaključku prisostvovali defileju. V času defileja so bili pozdravljeni z burnim aplavzom in z vzklikom slavni Jugoslovanski armadi in maršalu Titu. S tem je Ilirska Bistrica dokazala, kako ljubi svojo ljudsko Armado, zavedajoč se, da bo po priključitvi s ponosom in z zaupanjem pošiljala svoje sinove v njene vrste.

Podkrižnik Milan

URADNE OBJAVE

Vpisi v register okrajnih gospodarskih podjetij

Sedež: Postojna. 2064-2
Dan vpisa: 7. 5. 1947.
Besedilo: Okrajno avto-prevoziščno podjetje »OKAP« - Postojna.
Predmet poslovanja: Organizacija prometa z načrtno razporeditvijo prevoznih sredstev.
Ustanovitelj podjetja: Okrajni INOO Postojna.
Podjetje zastopa in podpisuje: Rupnik Julij, upravnik podjetja.

Sedež: St. Peter na Krasu.
Dan vpisa: 7. 5. 1947.
Besedilo: Okrajno kinopodjetje v St. Petru na Krasu.
Predmet poslovanja: Propagandno, politično in ekonomsko uredjanje.
Ustanovitelj podjetja: Krajevni NOO St. Peter na Krasu.
Podjetje zastopa in podpisuje: Melink Leopold, upravnik podjetja.

Vpis v zadrugi register

Dne 10. maja 1947 se je vpisala v zadrugi register zadruga: Krajsko-šiviljska zadruga z omejenim jamstvom v Ajdovščini.
Sedež zadruga: Ajdovščina.
Zadruga je bila ustanovljena na skupščini dne 22. 1. 1947 za nedoloten čas.
Naloga zadruga je:
1. da za svoje članke nabavlja surovine, orodje in druge potrebščine ter izdeluje po možnosti v skupnih delavnicah in vnovčuje vse v krajsko-šiviljsko stroko spadajoče izdelke.
2. Nadalje skrbijo za strokovno izobrazbo svojih članov, zlasti tudi za vzgojo naraščajoč.
Zadrugi delež znaša tisoč ltr in se mora vplačati ob vstopu v zadrugo.
Vsak zadrugi član jamči še s petkratnim zneskom vpisanih deležev.
Zadruga razglasi svoje priobitve na zadrugi razglasni deski.
Tablica na skupščini posle tega vsega NOO v območju katerega posluje in vsem članom, slednjim najmanj 8 dni pred skupščino.
Upravni odbor sestavljajo: predsednik, tajnik, blagajnik, morebitni načelniki od-sekov in dva člana, ki jih voli skupščina z nadpolovično večino glasov.
Vsako leto izstopi tretjina odbornikov.
Zadrugo zastopata in zanjo podpisujeta: predsednik in tajnik upravnega odbora, če sta na odstopu, sva za to pooblaščen člani upravnega odbora.
Člani upravnega odbora so:
1. Jelenc Ivan, Sturije 6, predsednik,
2. Šinkot Milena, Seio 55, tajnica,
3. Mare Ada, Gojševo 7, odbornica,
4. Trost Franc, Slapi 56, odbornik, in
5. Bratina Marija, Stomaž 3, odbornica.
Okrajno narodno sodišče v Postojni.

Oklici

T 6-47
Nedolčni Vidrih Jurij, Slap pri Vipavi št. 11, zastopam po materi in varuhinji Vi-drih Jurij, in Vidrah Marija, kmetka hiš iz Slapa pri Vipavi 11 sta vložila tožbo proti Trost Stanislavu, bivšemu poštariju iz Vipave 126, sedaj na begu nekje v Italiji, zaradi priznanja očetovstva in plačila vzdr-ževalnine.
Javna ustna sporna razprava se vrši dne 30. maja 1947 ob pol desetih uri pri tuk. sodišču, soba št. 3.
Ker je bivališče toženca neznan, se mu postavlja Mesarol Vladimir, tajnik-pravnik okrajnega narod. sodišča v Ajdovščini, za skrbnika na čin, ki ga bo zastopal na sje-govno nevarnost in stroške, dokler se sam ne javi ali ne imenuje pooblaščenca.
Okrajno narodno sodišče v Ajdovščini.

T 8-47
Nedolčna Kalin Lidija iz Plac 188, za-stopana po varuhinji Kalin Antoniji, po-vestnici iz Plac 188, je vložila tožbo proti ležajočim zapuščenim pokojnima Kravos Ivanu iz Skrilj 68 zaradi priznanja očetovstva.
Javna ustna razprava se vrši dne 30. 5. 1947 ob pol devetih uri pri tuk. sodišču, so-ba št. 3.
Ležajoči zapuščen po pok. Kravosu Ivanu iz Skrilj 68 se za predmetni pravdni spor postavlja za skrbnika na čin Kravos Franc, poseznik iz Skrilj 67, ki jo bo zastopal na njeno nevarnost in stroške.
Okrajno narodno sodišče v Ajdovščini.

Uvedbe postopkov za proglasitev za mrtve

Sp 223-47
Čehovin Cvetko, pok. Leopolda in žive Ivane roj. Čehovin, rojen 15. februarja 1922 v Mahničah pri Stjaku 11, mizar istotam, je bil mobiliziran 18. septembra 1942 v Ita-lijansko vojsko ter je bil dodeljen v 217. četo laboratorij specialni s sedežem v Asti. Po kakih 3 mesecih je bil premeščen na grško fronto, kjer so ga ob razpadu Ita-lije zajeli Nemci in uvrstili v svoje enotice ter je služil v enotici vojna pošta 57.792 E, odkoder se je poslednjič javil 30. julija 1944. Od tedaj je za njim izginila vsaka sled.
Ker je verjetno, da bo nastopila zakoni-ta domneva smrti, se na predlog Pavlić Ivane roj. Čehovin, kmetice iz Stjaka 24, uvede postopek za proglasitev Čehovina Cvetka za mrtvega in se mu postavi za skrbnika Pavlić Ivana, kmetica iz Stjaka 24.
Poziva se Čehovin Cvetko in vsakdo, ki mu je kaj znanega o pogrešanju, da javi tukajšnjemu sodišču najkasneje do 31. ju-lija 1947. Po preteku tega roka in na po-novni predlog bo sodišče odločilo o pro-glasitvi za mrtvega.
Okrajno narodno sodišče v Ajdovščini.

Sp 223-47
Prem Angel, živ. Franc in živ. Amalije roj. 19. 9. 1919 v Otlici, delavec iz Otlice, 173, je ob razpadu Italije odšel v partizane in se z Gorjsko brigado udeležil borb za Gorico. Pozneje je bil zaradi slabega zdravja puščen domov in je delal na terenu s tem, da je zbiral živež in druge potrebščine za partizane. Zaradi tega so ga Nemci 16. junija 1944 aretirali in od-vedli v goriske zapore, od tam v Flossen-burg, odkoder je bil poslan v neko delovno ko-mando in je od tedaj izginila za njim vsa-ka sled.
Okrajno narodno sodišče v Ajdovščini.

Ker je verjetno, da bo nastopila zakoni-ta domneva smrti, se na predlog Prem Milke, zasebnice iz Otlice 168, uvede po-stoppek za proglasitev Prema Angela za mrtvega in se mu postavi za skrbnika Prem Milka, zasebnica iz Otlice 168.
Poziva se Prem Angel in vsakdo, ki mu je kaj znanega o pogrešanju, da javi tu-kajšnjemu sodišču najkasneje do 31. ju-lija 1947. Po preteku tega roka in na po-novni predlog bo sodišče odločilo o pro-glasitvi za mrtvega.
Okrajno narodno sodišče v Ajdovščini.

Sp 225-47
Krašna Stanko, pok. Franc in žive Ma-rije roj. Krašna, roj. 19. oktobra 1912 v Dolgi poljani, trgovski vajenec iz Dolge poljane 14, je bil kot italijanski vojak zajet od zaveznikov v Afriki in se je po-mlad 1944 javil k partizanom ter je bil kot tak premeščen v taborišče Gravina pri Barlju v tankovsko četo. Avgusta 1944 je v omenjenem taborišču nastala eksplozija benecina, pri čemer je bil Krašna Stanko ranjen ter je baje na posledicah zažbo-jljenih opeklin novembra 1944 umrl v bo-jušnici v Gravini.
Ker je verjetno, da bo nastopila zakoni-ta domneva smrti, se na predlog Krašna Marije, kmetice iz Dolge poljane 14, uve-de postopek za proglasitev Krašna Stanka za mrtvega in se mu postavi za skrbnika Krašna Marija, kmetica iz Dolge poljane šte. 14.

Poziva se Krašna Stanko in vsakdo, ki mu je kaj znanega o pogrešanju, da javi tuk. sodišču ali skrbnici najkasneje do 31. julija 1947. Po preteku tega roka in na po-novni predlog bo sodišče odločilo o pro-glasitvi za mrtvega.
Okrajno narodno sodišče v Ajdovščini.

Sp 226-47
Skrta Franc, živ. Franc in Amalije roj. Skrt, roj. 4. januarja 1911 v Mešnjaku, de-lavec iz Mešnjaka 125, je bil 10. januarja 1942 mobiliziran v italijansko vojsko ter je bil dodeljen vojaški enotici I. squadra pan-terijer mista ocn formi mobil. vojna po-šta 102. Pozneje je s svojo enotico odšel na rusko fronto, odkoder je zadnjič pisal 19. decembra 1942. Od tedaj je za njim iz-ginila vsaka sled.
Ker je verjetno, da bo nastopila zakoni-ta domneva smrti, se na predlog Skrt Pa-va, delavca iz Mešnjaka 125, uvede postop-pek za proglasitev Skrt Franc za mrtvega in se mu postavi za skrbnika Skrt Pa-va, delavca iz Mešnjaka 125.

Poziva se Skrt Franc in vsakdo, ki mu je kaj znanega o pogrešanju, da javi tu-kajšnjemu sodišču ali skrbniku najkasne-je do 15. avgusta 1947. Po preteku tega roka in na ponovni predlog bo sodišče odločilo o proglasitvi za mrtvega.
Okrajno narodno sodišče v Ajdovščini.

Sp 230-47
Baje Evgen, pok. Alojza in pok. Čibež roj. Baje, roj. 15. novembra 1915 v Grivčah pri Ajdovščini, trgovski pomočnik iz Grivč št. 10, samski, je odšel v partizane in Ita-lijanske vojske ob razpadu Italije okto-bra 1943 ter se je javil v Barlju, odkoder je odšel s prvo prekomorsko brigado v Dalmacijo, nato je bil dodeljen 13. krajiš-ki brigadi, III. bataljonu, s katerim se je udeležil raznih borb v Bosni ter se ga je poslednjič videle v bližini Drvarja 16. aprila 1944. Od tedaj je izginila za njim vsaka sled.
Ker je verjetno, da bo nastopila zakoni-ta domneva smrti, se na predlog Bajca Teodorja, delavca iz Grivč pri Ajdovščini št. 10, uvede postopek za proglasitev Bajca Teodora za mrtvega in se mu postavi za skrbnika Bajca Teodor, delavca iz Grivč 10.

Poziva se Baje Evgen in vsakdo, ki mu je kaj znanega o pogrešanju, da javi so-dišču ali skrbniku najkasneje do 15. avgusta 1947. Po preteku tega roka in na po-novni predlog bo sodišče odločilo o pro-glasitvi za mrtvega.
Okrajno narodno sodišče v Ajdovščini.

Sp 231-47
Hvala Ivan, živ. Ignaca in žive Paganel Antonije roj. 25. decembra 1928 v Ajdov-ščini, delavec iz Ajdovščine, Vilharjeva ulica 37, je odšel 11. septembra 1943 v parti-zane in se je udeležil borb za Gorico, odkoder se ni več javil niti vrnil, ter je od tedaj izginila za njim vsaka sled.
Ker je verjetno, da bo nastopila zakoni-ta domneva smrti, se na predlog Hvala Antonije, kmetice iz Ajdovščine, Vilharjeva ulica 37, uvede postopek za proglasitev Hvala Ivana za mrtvega in se mu postavi za skrbnika Hvala Antonija, zasebnica iz Ajdovščine, Vilharjeva 37.

Poziva se Hvala Ivan in vsakdo, ki mu je kaj znanega o pogrešanju, da javi tu-kajšnjemu sodišču najkasneje do 15. av-gusta 1947. Po preteku tega roka in na po-novni predlog bo sodišče odločilo o pro-glasitvi za mrtvega.
Okrajno narodno sodišče v Ajdovščini.

Sp 231-47
Rijavec Jožef, pok. Stefana in Amalije roj. Rijavec, roj. 12. maja 1907 na Trnovem pri Gorici in tam stanujoč št. 67, poročen, kmet, je odšel v partizane po razpadu Ita-lije in bil dodeljen štabu IX. korpusa kot telefonist. Dne 16. junija 1944 je bil v bli-žini Trnovca ujet od Nemcev na izvidni-ki kot partizan in odpeljan v goriske za-pore, od tam pa v taborišče Lejmaritz na Češkem. Od tam je pisal do 21. septembra 1944. Dne 24. decembra 1944 je bil baje za-radi hude oslabelosti in izčrpanosti odpe-ljan v bolnišnično taborišče in je od tedaj izginila za njim vsaka sled.
Ker je verjetno, da bo nastopila zakoni-ta domneva smrti, se na predlog Rijavca Valerie, kmetice iz Trnovca 67, uvede postopek za proglasitev Rijavca Jožefa za mrtvega in se mu postavi za skrbnika Ri-javca Valerie, kmetice iz Trnovca 67.

Poziva se Rijavec Jožef in vsakdo, ki mu je kaj znanega o pogrešanju, da javi tuk. sodišču ali skrbnici najkasneje do 15. avgusta 1947. Po preteku tega roka in na po-novni predlog bo sodišče odločilo o pro-glasitvi za mrtvega.
Okrajno narodno sodišče v Ajdovščini.

Sp 234-47
Spacapan Jožef, živ. Franc in žive Ama-lije roj. Rijavec, roj. 15. marca 1906 v Sv. Mihaelu pri Sempasu, poročen, poseznik iz Sv. Mihaela 63, je odšel v partizane po polomu Italije in je bil dodeljen III. bri-gadi Ivana Gradnika, I. bataljon, ter je baje padel dne 23. decembra 1943 ob pri-liki, ko so Nemci obkolili hišo na Javor-niku, v kateri so se nahajali partizani in tedaj pobili 42 partizanov. Od tedaj je iz-ginila za Spacapanom Jožefom vsaka sled.
Ker je verjetno, da bo nastopila zakoni-ta domneva smrti, se na predlog Spacapa Jožefa, kmetice iz Sv. Mihaela 63, uvede postopek za proglasitev Spacapa Jožefa za mrtvega in se mu postavi za skrbnika Spacapan Marija, kmetica iz Sv. Mihaela št. 63.

Poziva se Spacapan Jožef in vsakdo, ki mu je kaj znanega o pogrešanju, da javi tuk. sodišču ali skrbnici najkasneje do 15. avgusta 1947. Po preteku tega roka in na po-novni predlog bo sodišče odločilo o pro-glasitvi za mrtvega.

Okrajno narodno sodišče v Ajdovščini.

★ Sp 258-47

Mohorič Stanislav, gozdni delavec v Ce-kovniku 19, za je nahajal v letu 1942 8 mesecev v italijanski armadi. Po pripo-vedanju tov. Rutarja Gabriela se je v ok-tobru 1942 nahajal pri motoriziranem polku divizije Trento na fronti pri Alameinu v Severni Afriki. V teku bojev je bil 20. 10. 1942 zadet od sovražne krogle.
Osebnih podatki Mohorič Stanislava so: sin pok. Filipa in Marije vdove Mohorič roj. Podobnik, roj. 7. 11. 1912 v Cekovniku, stanuječ v Cekovniku 19, sameki, gozdni delavec.
Ker je verjetno, da je Mohorič Stanislav umrl, se na predlog njegove matere Voj-dina Marije vdove Mohorič uvede pred podpisanim sodiščem postopanje za dokaz smrti in se mu postavi za skrbnik Josip Pivk, vodja zemljiške knjige v Idriji.
Vsi, ki jim je kaj znanega o smrti Mo-horič Stanislava, se pozivajo, da to javi-jo podpisnemu sodišču najkasneje do 1. 8. 1947. Po preteku tega roka bo sodišče odločilo o predlogu.

Okrajno narodno sodišče Idrija-Cerkno.

Sp 259-47

Pred okrajnim narodnim sodiščem v Id-riji se na predlog Črnlogar Stefanije, de-lavke v Kralčah 10 - Masore, uvede po-stopanje za proglasitev za mrtvega Črn-logarja Bogomira. Rojen je bil 4. 11. 1909 v Gorenji Kanolici, lovski čuvaj, stanujoč v Sebeljah 23. V Sebeljah je bil are-tiran od karabinerjev in odpeljan v Por-denono, od tam v Gorico, iz Gorice v Udine in iz Udine v Maribor, iz Maribora se je nazadnje javil po pošti v avgustu 1944.

Ker je verjetno, da bo nastopila zakoni-ta domneva smrti, se uvede postopanje za proglasitev za mrtvega.
Črnlogar Bogomir in vsak, ki mu je kaj znanega o usodi pogrešanega, se poziva, da to javi podpisnemu sodišču ali pa s tem postavljenemu skrbniku Josipu Pivku, vodji zemljiške knjige v Idriji, najkasneje do 1. 8. 1947. Po 1. 8. 1947 bo sodišče odločilo o predlogu.

Okrajno narodno sodišče Idrija-Cerkno.

Sp 131, 240, 244, 247, 248, 254-47

Pri okrajnem narodnem sodišču v Idriji je uvedeno postopanje za proglasitev za mrtve glede naslednjih tovarišev:
Sp 131-47 Ušić Peter, roj. 28. 6. 1926 v Jaznah 9 Lajšev, je kot borec 2. čete I. bataljona Vojne brigade pogrešan od 28. 3. 1945.

Na predlog očeta Uršića Ivana iz Otale-za 3 se uvede postopanje za proglasitev za mrtvega.
Sp 240-47 Kogovšek Ivan, roj. 29. maja 1922 v Potoku 2, KNOO Dole, je kot borec 4. čete 5. bataljona XIII. prolet. brigade v Bosni pogrešan od ofenzive dne 7. maja 1944.

Na predlog brata Kogovšek Jožefa iz Po-toka 2 se uvede postopanje za proglasitev za mrtvega.
Sp 244-47 Strenfel Franc, roj. 7. 9. 1910 v Ravnah, okraj Idrija, je pogrešan kot bo-rec 3. bataljona Gradnikove brigade od maja 1945.

Na predlog očeta Strenfel Tomaža v Rav-nah 31 se uvede postopanje za proglasitev za mrtvega.
Sp 247-47 Čelik Jakob, roj. 15. 4. 1900, doma iz Poč 29, poročen, je pripadal kot borec NOV 2. četi 3. bataljona Prošernove bri-gade. Pogrešan je od meseca novembra 1943.

Na predlog žene Čelik Marije iz Poč 29 se uvede postopek za proglasitev za mrtvega.
Sp 247-47 Mravlje Franc, roj. 13. 2. 1909, sofer, samski, nazadnje bivajoč v Vojniku pri Celju, je vstopil kot borec NOV v Slandrovo brigado. Pogrešan je od ofenzive v okolici Vojnika v jeseni 1944.

Na predlog očeta Mravlje Jožefa iz Ceplca 65 se uvede postopanje za pro-glasitev za mrtvega.
Sp 254-47 Lukandič Marko, roj. 24. 4. 1925 na Medvedjem brodu 44, delavec, nazadnje stanujoč v Zavratcu 5, je vstopil v parti-zane 12. 10. 1945. Pogrešan je od bljke pri Stari Oslici. Pripadal je 1. minerskemu vo-du Vojkove brigade.

Na predlog matere Lukandič Franciške iz Zavratca 5 se uvede postopek za pro-glasitev za mrtvega.
Vsakdo, ki o pogrešanem kaj ve, se po-ziva, da do 1. 8. 1947 poroča to sodišču v Idriji ali s tem postavljenemu skrbniku Pivku Josipu, vodji zemljiške knjige v Idriji.

Uršić Peter, Kogovšek Ivan, Strenfel Franc, Čelik Jakob, Mravlje Franc, Lu-kančič Marko se pozivajo, da se zglašijo pri sodišču ali drugače dajo kako vest o sdi. Po 1. 8. 1947 bo sodišče odločilo o predlo-gih.
Okrajno narodno sodišče Idrija.

★ Ok 15-47

Božič Andrej, pok. Antona in Busan Ma-rije, roj. 30. novembra 1899 na Vojakem stanujoč na Polju pri St. Viški Gorl 6, ko-vač, je bil 8. 4. 1943 mobiliziran. Po tem času se ni več javil in ni o njem nobene-ga glasu. Predlagatelj: žena Božič Ol-ga, gospodinja iz St. Viške Gore 15.

Ker je verjetno, da bo nastopila zakoni-ta domneva smrti, se na predlog navede-ne predlagateljice uvede postopek za pro-glasitev za mrtvega in se mu postavi za skrbnika Filiji Vinko, upravitelj sodne pi-sarne v Tolminu. Poziva se pogrešanega in vsakdo, komur je o njem kaj znanega, da javi tukajšnjemu sodišču ali postavlje-nemu skrbniku do 30. junija 1947. Po pre-teku tega roka bo sodišče na ponovno proš-njo odločilo o proglasitvi pogrešanega za mrtvega.

Okrajno narodno sodišče v Tolminu.

OBJAVE

Izgubljeno

Tov. Cirk Franc iz Bedanje, Dolga Po-ljana, je izgubil osebno izkaznico številka 6390 ter jo s tem proglasa za neveljavno.